25րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6807 — 27 ՄԱՅԻՍ 1908 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 10 ՃԷՄԱԶԻ-ԻՒԼ-ԷՎՎԷԼ 1326 — 9 Juin 1908 25e année № 6807

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80	Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45	»
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108	»
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60	»
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25	Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20	»

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«آره‌ولق»
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԲԱԹՐՕՆ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

ԲՈԼՈՐ ԲԱԹՐՕՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒՆ՝ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԽՆԴՐԱՆՔՈՎ

Բ.

Մեր առաջին յօդուածով ի վեր հանեցինք Առեւտրականներու հարցին կարեւորութիւնը և մասնաւորապէս զբաղեցանք հայ բաթրօնը ուշադրութեան առարկայ դարձնելու։ Մեր այս երկրորդ յօդուածը կը յատկացնենք առեւտրական պաշտօնէութեան ուսումնասիրութեան, կրկնելով միշտ որ, ինչպէս բաթրօնի մասին, նոյնպէս և ասոր մասին խիստ անաչառ պիտի գտնուինք ու պիտի գրենք՝ առանց ո և է նկատում և դիտում ունենալու։ Հայ առեւտր. պաշտօնէութիւնը քննական լուսոյն բովէ մը անցընելու համար, հարկ անհրաժեշտ է զայն բաժնել իրար խաչաձեւող երկու ումերու. մէկը՝ հին պաշտօնէութիւնը՝ որ իր ուսերուն վրայ կը կրէ տարիներու բեռը, և միւսը՝ այն նորահասներու խումբը, որոնք դեռ նոր ասպարէզ մտած են և տարիներ յետոյ պիտի ըլլան թերեւս յաջորդները առաջիններուն։ Նախ խօսինք ընդհանուր առումով հայ պաշտօնեայի մասին։ Հայ առեւտրական պաշտօնեան երկու գլխաւոր կոչում ունի մեր վաճառատուններուն մէջ. մէկը՝ իբր գրագիր և միւսը՝ իբր վաճառորդ պաշտօնեայ։ Գրագիրը մեր մէջ կը նկատուի — ըլլա՛յ երիտասարդ, ըլլա՛յ տարէց, — մէկը՝ որուն միակ գործն է գրասեղանի մը առջեւ կորաքամակ տետրակներու մէջ խորասուզուիլ, գումարել, բազմապատկել, բաժնել, ցաֆթիւրներ պատրաստել, նամակներ գրել։ Եւ այս արմատացած ծուռ համոզումը ո՛րչափ յատկանշական դարձած է ալ, որ գրագիրը բիբը համապատասխան է թոյլ կենդանիի մը. վերջապէս անշարժ կեանքի մը։ Անոր պէտք է ըլլայ արթուն գրագիրը։ Գրագիրը, բառ մըզ, վաճառատան գործառնութեանց տեսականներէն չէ. անոր ձեռքէն է որ կ'անցնին ամէն տեսակ հաշիւներ. ան է որ ամէնէն աւելի տեղեակ է վաճառատան խականի գիրքին ու վիճակին։ Բայց իր աչքին առջեւ պարզուած թուանշաններէն, ոչինչ տեսնել և տեսնել չուզեր. ասիկա յառաջդիմական ոգիին չտեսնուիլ ի վեր իր մէջ մեռած ըլլալուն նշանակ է։ Անոր այսօրուան գրագիրին բուն բնութիւնը։ Մեր բաժանումին հետեւելով, գանք տարբեր պաշտօնեաներու խնդրին։ Անանք, ըլլա՛ն գրագիր, ըլլա՛ն վաճառորդ, «Մեր ճակատագիրը աս է. ո՛րքան ալ աշխատինք, տքնինք, ինքզինքնիս պատռենք, չենք կրնար քայլ մը առաջ երթալ» փոխանակ պարբերութիւնը իրենց սկզբունք ընտրած կը կարծեն քալել այն ճամբուն մէջ, որուն կը հետեւին. բայց խեղճերը կը մոռնան թէ քալողը իրենք չեն, թէ անցնողը իրենք չեն, այլ տարիները, ժամանակը։ Իրենք իրենց առաջին շրջանէն իսկ տեսնելով գործնական կեանքին հակառակ վարդապետութիւն փչացած ճամբայ մը ըլլալը, տեսակ մը յուսահատութեան ենթարկուած են։ «Հայ բաթրօնը փարա չի տար». այս չէ՞ իրենց գլխաւոր առարկութիւնը։ Բայց տեսնենք պահ մը, թէ անանք ալ, այսինքն պաշտօնեաները՝ այդ բանին հասնելու համար միտում մը, ջանք մը ցուցուցա՞ծ են և թէ կը ցուցնեն։ Այսօր հրապարակի վրայ գործի մէջ երկար տարիներ մնացած պաշտօնեաներ ունինք, որոնք եթէ օտար հաստատութեան մը մէջ գտնուէին, վայրկեան մը իսկ վար դրուելիք չունէին. այնքան ծոյլ և ինքնահաւան են։ Բացառութիւնները յարգելով միշտ, չմոռնանք, առեւտրական պաշտօնեան տեսակ մը քամահրանք ունի իր բաթրօնին դէմ։ Իրաւ է թէ մարդուս քիչ մը դժուարին կուգայ ծառայել իրեն կէս կամ քառորդ տարիքը ունեցող բաթրօնի մը, մանաւանդ երբ այս վերջինը փափկանկատութեա՛ն անտարբեր, քիչ մը չափազանցութեան տանի իր բաթրօնի տիրապետութիւնը։ Ասանկ բազմաթիւ հանգամանքներու մէջ, ուր մանաւանդ կեանքը աւելի սեղմ ու անձուկ շրջանակի մը մէջ կը սահմանափակուի, դրամի և պայքարի այս դարուն մէջ ո՞ր անմիտն է որ տխմարութիւնն ունենայ մտածելու թէ «Ինչ իրաւունք ունի Թորոսը այնքան հարուստ ըլլալու, եւ ես այսքան աղքատ»։ Արդ՝ ասանկ ընկերական հասանքի մը բռնուած մէկը, այսինքն ընդհանուր առմամբ մեր պաշտօնէութիւնը ինչ կրնայ ընել ասանկ պարագայի մը։ Լաւագոյն չէ՞ կարելի եղածին չափ խոյս տալ բողոքումներէ։ Բաթրօնը հարուստ է դրամով. դուք ալ ջանացէ՛ք, ո՛վ պաշտօնեաներ, հարուստ ըլլալ սրտի զգացումներով, հոգիով։ Փորձեցէք գործին յառաջդիմելուն աշխատեցէք, սիրելի դարձուցէք ձեզ բաթրօնին. այն ատեն անիկա որքան ալ հարուստ ըլլայ, ձեր այդ յատկութիւնները պիտի գնահատէ և ուզէ չուզէ պիտի փարի ձեզ։ Դուք գործը գործին համար ըրէք, հոգ չէ, ժամանակի մը համար միայն. իւրացուցէք զայն, և անոր բաթրօնը պիտի սեպուի ձեզ ամէն կերպով գոհացնելու, որովհետեւ ձեր ներկայութիւնը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ իրեն, ձեր հեռացումը զգալի պակաս մը պիտի ըլլայ իրեն համար։ Առեւտուրի մէջ լաւագոյնը միշտ կը փնտռուի. ասիկա դուք ձեր անձնական փորձառութեամբ ալ գիտէք։ Այսօր պարկեշտ անուն հանած հաւատարիմներ ձեռքէ ձեռք կը յափշտակուին։ Գործի մէջ փորձառութիւն ունեցող վաճառորդներ միշտ ամսականի յաւելումներով նոր վաճառատուններու մէջ պաշտօն ստանձնելու հրաւէր կ'ընդունին։ Բայց այցելութիւն մը ո և է վաճառատունէ ներս՝ դժբախտաբար մեր այս ըսածներուն հակառակը պիտի ապացուցանէ։ Անհատական մէկը՝ որ գործատեղանի մը ետեւն անցած, մեքենաբար կերպարանները կը ծրարէ, աչքը միշտ հոս հոն շրջեցնելով բաթրօնին վրայ, որպէս զի նայի թէ երբ անիկա տեղ մը պիտի նստի որ ինքն ալ կարենայ հանգիստ ընել ու ձեռքին մէջ կէս ժամէ ի վեր վառելով վառելով հատնելու վրայ եղող սիկարը ծխէ։ Եթէ բաթրօնին վայրկենական ներկայութիւնն է որ պաշտօնեային իր կոչումը պիտի յիշեցնէ, այն ատեն ի՞նչ օգտակարութիւն կրնայ ունենալ անիկա. քանի որ բաթրօնը ո՛չ ամենատես է և ոչ ալ ստիպուած մինչեւ իրիկուն իր պաշտօնեաներուն առջեւ ցցուած մնալու։ Պաշտօնեան ինքը իրեն բաթրօն ըլլալու է. ինչպէս մարդուս մէջ հոգեկան զօրութիւն մը կայ, որ ինքնադատումն է, անշուշտ «ես»ին, այնպէս ալ պաշտօնեան իրմէ դուրս մէկը երեւակայելու է միշտ իբրեւ բաթրօն։ Արդէն կոչումին կատարեալ գիտակցութիւնը ունեցող մէկը ո՛չ բաթրօնին ներկայութեանը պէտք ունի և ոչ ալ անդոյ բաթրօնի մը երեւակայական գոյութեան։ Պաշտօնեան՝ մասնաւոր վճարում մը փոխարէն՝ աշխատութիւն խոստացած է, բայց թէ այդ աշխատութիւնը մեքենական բան մը պէտք չէ ենթադրուի։ Ինչպէս առիթը ունեցանք բաթրօնի ուսումնասիրութեան ընթացքին զրուցելու, նոյնպէս հոս կը կրկնենք թէ բարոյական աշխարհին մէջ բաթրօն և պաշտօնեայ կը նոյնանան։ Բաթրօնի մը տուած դրամի քանակին համեմատութեամբ աշխատութիւն նուիրել՝ կերպով մը աշխարհաւորութիւն է։ Ցաճախ հանդիպած եմ անանկ պաշտօնեաներու որոնք «2 ոսկիի գործ այսչափ կ'ըլլայ» ըսելով բոլորովին անհոգ գտնուած են իրենց պատասխանատուութեան յանձնուած ո և է գործի նկատմամբ։ Ասիկա սրտի տէր պաշտօնեայի մը վայելուչ արարք չէ նկատուիր։ Երբ տրուած վճարումը համապատասխան չէ պաշտօնեային կատարելիք գործին հետ, և թէ այս վերջինը եթէ ուզէ կրնայ ձեռնհասօրէն կատարել զայն, այն ատեն կամ պէտք է գործը իր պահանջած կերպովը կատարէ և կամ բոլորովին հրաժարի իր պաշտօնեայի հանգամանքէն։ Բաթրօնին վնաս տալը պաշտօնեայի մը ամէնէն մեծ ապերախտութիւններէն մէկն է։ Բայց պիտի առարկեն այդ կարգի պաշտօնեաներ. «Եթէ մեր գործէն ելլելու ըլլանք, դժուարաւ թերեւս անկարելի պիտի ըլլայ ուրիշ գործ մը գտնել»։ Այն ատեն, սիրելի բարեկամս, երբ ստիպուած ես տեղդ մնալու, ինչու՞ թերի գործ մը կատարելով խղճիդ խայթերու ենթարկուիս. չէ՞ որ թերի գործ մը կատարելով բաթրօնիդ ուղղակի վնաս հասցուցած պիտի ըլլաս. և բաթրօնիդ վնասելով քու ձեռքդ շահ մը չանցնելէ զատ, թերեւս վնաս ալ գայ քեզի, քանի որ բաթրօնիդ վնասէն կամ շահէն կախուած ունիս քու առօրեայ կեանքդ, կրնայ ըլլալ որ բաթրօնդ քու այդ թերութեանդ երեսէն մեծ վնասներու ենթարկուի և ստիպուի քեզ ճամբու տալ, և ամէնէն հաւանականը, կրնայ ըլլալ որ կերպով մը իմանայ քու այդ նպատակաւոր թերութիւնդ և քեզ ճամբէ։ Անոր մեր պատասխանը ասանկ ակարամիտ մտածողներու. և կարծեմ չի գտնուիր ուրիշ ո և է մէկը որ տարբեր հակառակ պատասխան մը կարենայ տալ։

Պաշտօնեայ մը սահեցող, հնարող միտք ունենալու է։ Իրեն տրուած գործը, ենթադրենք թէ պասմայի ճիւղը, ի՞նչ կերպով կարելի է բարգաւաճեցնել։ Իր վաճառորդի դերին մէջ ի՞նչ վաճառատան ի՞նչ տեսակ յառաջդիմութիւն մը ընելու է, որ տարեկան պիլանչօ՞ն, նախորդին վրայ տարբերութիւն մը ունենայ։ Ցաճախորդ մը ի՞նչ կերպով կարելի է գոհացնել, ի՞նչ հնարքներով կարելի է զայն վաճառատան կապել և տեղին զայն որ ուրիշ արհեստակիցներ եւս յորդորէ նոյն վաճառատունէն գնումներ ընելու։ Ասանք անանկ յատկութիւններ են որ կարդալով կամ լսելով չեն սորվուիր, այլ փորձառութեամբ, անգամ մը սխալ գործելով յաջորդին սխալը ուղղելով. բաթրօնը պաշտօնեայէ մը ուղղակի ասանք չի պահանջեր, բայց վստահ եղէք հարիւրին հարիւր, թերեւս երկու հարիւր անուղղակի կերպով սպասածը աս է։ Այն ատեն կ'ըլլան ասանք, երբ պաշտօնեան բաթրօնին շահը իրենին պէս նկատէ և այնպէս աշխատի։ Պաշտօնեայի մը գործին ի՞նչ կերպով փարած ըլլալը արդէն իր դէմքէն յայտնի է։ Անոր պաշտօնեայ մը, որ կրնա՞նկը դուռէն դարձուցած, յաճախորդին դէմը կը կանգնի, անոյշ լեզուն կը թափէ, կը քրտնի, չի ծուլանար, բոլոր ծրարները սեղանին վրայ կը թափէ, որպէս զի յաճախորդը չվհատի, և իր այնքան յոգնութիւնները տեսնելով գէթ ամչնալով բան մը գնէ եթէ նպատակ ալ չունի։ Ասանկ պաշտօնեայի մը երեսը կը ճառագայթէ. և ո՞ր բաթրօնն է որ յարգը չճանչնայ ասանկի մը, եթէ չճանչնայ իսկ ճանչցողներ շատ կ'ունենայ, անհոգ եղէք։ Մինչ անդին շատ անգամ կը հանդիպինք անանկ պաշտօնեաներու որոնք քսան տարիէ ի վեր գործին մէջ ըլլալով հանդերձ դեռ չեն գիտեր յաճախորդին երկու խօսք զրուցել։ Անանկները, եթէ քանի մը քսան տարիներ եւս միեւնոյն գործին մէջ, հաւատացէք, մազի չափ յառաջդիմած չեն ըլլար, որովհետեւ, ինչպէս կ'ըսէր փորձառու վաճառական մը իրաւամբ, անանկներու մէջի ՈՐԴԸ մեռած է։ Առեւտրական պաշտօնէութեան ներկայ անկումը պաշտօնէութեան մէջ փնտռելու է։

Երբ բաթրօնը գերմարդկային ջանքեր կ'ընէ գործը աւելի փայլուն, աւելի արգասաբեր վիճակի մը տանելու համար, երբ կը տեսնէ իր պաշտօնեային մարմարեայ բոլոր անտարբերութիւնը ու առանց զատողութեան լոկ ձեռքի ու ոտքի շարժումները, ինչպէս կ'ուզէք, ըսէք կ'աղաչեմ, որ պաշտօնեային ամսականը աւելցնելու գաղափարը իսկ մտքէն անցընէ։ Իրաւ է թէ բաթրօն մը աւելի հակամէտ է պաշտօնեայի գէշ կողմերը աւելի տեսնելու և պարսաւելու քան լաւ կողմերը դիտելու և վարձատրելու, բայց և այնպէս բոլորովին կոյր ալ չի կրնար ձեւանալ ձեր բիւր անձնուիրութիւններուն։ Ըրէք անձնուիրութիւնը, և ապա պահանջեցէք։

Երբ պաշտօնեան «գործ չի կայ» ըսելով ոտքերը կը փռէ կը նստի և իր գլանիկը ծխելու եռեւէ կ'ըլլայ, բաթրօնին ծախած իր ժամերէն գողութիւն մը ըրած չըլլա՞ր միթէ։ Չէ՞ մի որ իր այդ օրուան որոշեալ մեծ մասը վարձու տուած է բաթրօնին։ Կամքի ուժը ամէնէն մեծ ուժն է որ տրուած է մարդուս։ Ո՞ւր էր թէ բոլոր առեւտրական պաշտօնեաներն ալ օժտուած ըլլային այդ ուժով. ես այդ օժիտը 5-10 ոսկի ամսականէ մը աւելի բարձր և օգտակար պիտի նկատէի։ Գործ չկայ ըսելով անգործ նստիլ փափաքող պաշտօնեաները եթէ առաւ ինքզինքնին արդարացնել կը ջանան. շատ կը սխալին չէ՞ ուրեմն։ Ընդհակառակը անգործութիւնը աւելի մեծ գործ մը ըլլալու է իրենց բան մը աւելի ընել ջանալու համար։ Այսօր ո՞ր պաշտօնեան ձեռնտուն այն էր կը դառնայ երբ առաւօտուն կանուխ բարեհաճի այցելութիւն մը տալ ճամբորդ վաճառականներու բերած օբէկները և խանութ... Ինչպէս կը տեսնուի խօսքերնիս ֆօտի ճաշադծօրներու համար չէ, այլ հրապարակին վրայ դարձող պաշտօնեաներու համար է։ Վերջապէս ամէն տեսակէտով յառաջանալու, ինքզինքը սիրցնելու և իր ներկայութիւնը վաճառատան մէջ անհրաժեշտ դարձնելու և իրեն նիւթական բարեկեցիկ դիրք մը ապահովելու բոլոր միջոցները պաշտօնեային ձեռքին մէջ է։ Մեր հին պաշտօնեաներուն ամենամեծ թերութիւնը յանձնապաստան ըլլալնին է, կարծես հնութիւնը իրենց իրաւունք մը տուած է խորհուրդ երեւոյթ մը առնելու բաթրօնին հանդէպ։ Ո՛չ, պէտք է միշտ գիտնալ որ ան, բաթրօն է. և ինքն անոր քով ծառայութեան մտած. անոր օժանդակութեան կարօտ մէկն է։ Ասիկա իրօք տարօրինակ չէ, ասիկա երջանկութիւնն է։ Բաթրօնը յարգել՝ զայն սիրել է որ ան ալ զինք յարգէ։ Եթէ պաշտօնեան իր դիրքին գիտակցութիւնը ունի երբեք ստորնութիւն ըրած չըլլար բաթրօնը յարգելով։ Եւ ո՞ր բաթրօնն է որ յարգանքի փոխարէն անարգանք մատուցանէ։ Անոյշ լեզուն օձը ծակէն դուրս կը հանէ. կ'ըսէ առածը՝ որքա՛ն ճշմարիտ խօսք։ Բաթրօն մը որքան ալ խիստ ըլլայ, որքան ալ կոշտ ու անտաշ ըլլայ, անուշ լեզուով, փափկօրէն եղած խնդրանքի մը յաճախ զոհացում կուտայ, մինչ եթէ մեր այսօրուան պաշտօնէութեան մեծ մասին պէս «ես քեզի պէտք ունիմ նէ դուն ալ ինծի կը կարօտիս»ի ձեւով եղած առաջարկ մը. ամէնէն անուշիկ, ամէնէն պատուական բաթրօնը իսկ զայրոյթի գագաթնակէտը կը հասցնէ։ Հաւատարիմ եղէք, գործը սիրեցէք, հլու եղէք, հնազանդող և ձեր դիրքին բոլոր դաստութիւններուն համակերպութեամբ տանող եղէք. անոյշ լեզու եղէք, պարկեշտ եղէք, ինքզինքնիդ սիրելի դարձուցէք, անոր այն ատեն յաջողութիւնը կուգայ ձեզ գտնել։ Ցաջողութիւն ալ ըսելով ձեզմէ ոմանց կարծածին պէս կռօ լօ մը, կամ անսպառելի ժառանգութիւն մը չկարծէք բնաւ. այլ ձեր մեծ մասին փափաքը եղող, բարեկեցիկ վիճակ մը, որ երբեք ձեր միտքը չտանջէ և ձեր ընտանեկան շրջանակն ալ կարենայ չինել իրեն յարմար մթնոլորտ մը։

Դ-ՐԻԴՈՐ

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՄԷԿ ՊԱՇՏՕՆԱԳԻՐԸ

Դատաբժիշկի Արամեան վարժարանի Պատ. Հոգաբարձութիւնը, ինչպէս գրած էինք ժամանակին, ծանօթ ատամնաբոյժ Դանձեան էֆ.ի թելադրութեամբ, համակարծիք գտնուելով աշակերտաց ակռաները կանոնաւոր խնամքի և դարմանի ենթարկելու առաջարկին, կարգադրութեան մը յանգած և աշակերտաց ակռաներու մասնաւոր հսկողութեան և խնամքին ենթարկելու դրութիւնը հաստատած է վարժարանին մէջ երեք ամիս առաջ։ Զարմանալի և ուրախառիթ դիպուածով մը, Պ. Կաստոն Տումէրկ, Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարն ալ այս անգամ հետեւեալ շրջաբերական-պաշտօնագրով նոյն սկզբունքը յորդել կը պատուիրէ ֆրանսական վարժարաններու համար.

«Պ. Բնիչ ....ի Ակադեմիայի

«Որոշած եմ պարտաւորիչ ընել բերնի առողջապահութեան մէկ քանի հրահանգները, նախնական վարժարաններու մէջ։ Վարժարանաց Տեսուչներուն ուղղուած նախկին շրջաբերականին մէջ պարզուած են այդ հրահանգները, որոնք պէտք է գործադրուին գիշերօթիկ և ցերեկօթիկ բարձրագոյն նախակրթարաններու մէջ։ Իսկ եթէ ցերեկօթիկ վարժարաններու մէջ այդ հրահանգներուն գործադրութիւնը դժուարութեան բախի, գէթ ընտանիքներուն հաղորդելու է զանոնք։

«Կը խնդրեմ որ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնէք այդ հրահանգներուն գործադրութիւնը ապահովելու համար։»

Հանրային կրթութեան Նախարար
ԿԱՍԴՕՆ ՏՈՒՄԷՐԿ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ

«Պ. տեսուչ . . . վարժարանի

«1907 օգոստոսին Լոնտոնի մէջ գումարուած՝ վարժարաններու առողջապահութեան միջազգային համաժողովին մէջ դպրոցականներու բերանի առողջապահութիւնը խնդրոյ նիւթ ըլլալով, առնուած կարեւոր տեղեկութիւններէն հաստատուեցաւ թէ վարժարաններու առողջապահութեան այդ մասը տարուէ տարի հանրային հոգածութեան առարկայ ըլլալու վրայ է։ Ֆրանսայի մէջ, մերթ ընդ մերթ միջոցներ ձեռք առնուած են նախակրթարանի աշակերտներու բերանի առողջապահութեան պահանջած խնամքին համար։ Բայց այս մասին վերջնական որոշում մը տրուած չէ ցարդ։ Այսու հանդերձ, նորագոյն պաշտօնաթուղթերով հաստատուած է թէ, անշուշտ, անբուժական կամ վնասակար ուտելիքներու հետեւանքով զանազան գաւառներու մէջ աշակերտներու հազիւ 5 %ին ակռաները բացարձակապէս առողջ են և թէ ակռաներն բացարձակապէս հիւանդ աշակերտներու թիւը մերթ 36 %ի կը բարձրանայ և այդ ալ 14 %ի չէ իջած բնաւ, այնպէս որ կարելի է ըսել թէ «ժողովրդական հիւանդութիւններէն ամէնէն աւելի տարածուածը ակռաներու փտութիւնն է։» Բժիշկները շատ իրաւամբ կը մխտեն ժողովուրդին այն թիւր կարծիքը թէ ակռայի ցաւը, ո՛րչափ ալ տաժանելի ըլլայ, վաղանցուկ ցաւ մըն է։ Բժիշկները կը հաստատեն թէ ակռաներու փտութիւնը այնպիսի հիւանդութիւն մըն է որ կրնայ շատ աւելի ծանր հիւանդութիւններ առաջ բերել։ Անոնց կարծիքով, բերնին մէջ փտած ու ապականած ակռաներ ունեցող տղայ մը չի կրնար ուժով, առողջ և պնդակազմ ըլլալ։ Անոնց կարծիքը սապէս կարելի է համառօտել. այսինքն՝ առանց խօսելու շունչի գարշահոտութեան, գլխու ցաւի, գործարանային խանգարման, մարմնոյն զանազան մասերուն վրայ երեւան եկած արիւնախոնումներու, պալարներու և յաճախ փտած ու գէշ ակռաներէ յառաջ եկած անհանդուրժելի ցաւերու վրայ, բաւ է ըսել թէ ստամոքսի և աղիքներու բորբոքումներուն մեծ մասը յառաջ կուգան կամ կը ծանրանան, անկատար կերպով ծամուած ուտելիքներուն ստամոքսի մէջ մտնելէն եւ զայն գրգռելէն։ Եթէ իրաւ է որ ակռաներուն գէշ վիճակը կրնայ կզակներուն և դէմքին անկանոն աճում մը պատճառել, խօսելու և շնչելու գործարանները խանգարել, ուրեմն տարակոյս չկայ թէ հիւանդ ակռաները կրնան զարգացման նպաստաւոր միջավայր մը ըլլալ այն սոսկալի մանրէներուն, որոնք, օդի միջոցով կը թափանցեն թոքերուն մէջ, լորձունքին միջոցով՝ ստամոքսին մէջ, և աւշային ճամբով՝ մարմնոյն ներքին մասերուն մէջ կը սպրդին. փտած ակռայ ունեցող տղոց վիզերուն վրայ երեւցած ուռեցքները կը հաստատեն զայս։ Այս տեսակ վտանգաւոր վիճակները մասնաւորապէս տղոց և պատանիներու վրայ երեւան կուգան, վասն զի անոնց գործարանները դեռ կատարելապէս կազմուած չըլլալով, փափուկ են և չեն կրնար դիմադրել թունաւոր հիւանդութեանց դէմ։

«Ակռաներու խնամքը տղոց պզտիկ հասակին մէջ տրուելու են. այսինքն այն տարիներուն մէջ երբ ակռաները դեռ նոր կը կազմուին կամ նոր աւրուիլ սկսած են և լուրջ դարմանի մը կը կարօտին։ Պէտք է ընդունիլ սա՛ սկզբունքը թէ մանկութեան կամ պատանեկութեան մէջ չխնամուած հիւանդ ակռայ մը կորսուած նկատելու է։ Հետեւաբար ակռայի առողջապահութեան կարեւորութիւնը անուրանալի է։

«Արդ, որոշում տուի որ նախնական վարժարաններու մէջ, միջոցներ ձեռք առնուին որպէս զի բերնի խնամքը, վարժարաններու տեսուչներուն կողմէ խիստ հսկողութեան մը առարկայ ըլլայ ասկէ հետեւ։ Այդ միջոցները պարզուած են ներկայ շրջաբերականիս կցուած գրութեան մէջ։ Կը խնդրեմ որ հաճիք ապահովել անոնց գործադրութիւնը։

Հանրային կրթութեան Նախարար
ԿԱՍԴՕՆ ՏՈՒՄԷՐԿ»

ՀՐԱՀԱՆԳ

«Նախնական վարժարաններու աշակերտաց ակռաներուն խնամատարութիւնը երկու որոշ եղանակներով տեղի կ'ունենայ։ Ատամնաբուժական վարժարանէն վկայուած վիրաբոյժ-ատամնաբոյժ մը, վարժարանին պիւտճէին մէջ յատկացուած տարեթոշակով մը, պարտաւոր պիտի ըլլայ տարին գէթ երկու անգամ քննել աշակերտաց ակռաներուն վիճակը. և իւրաքանչիւրին վիճակը նօթագրել յատուկ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — 80 —

ԲՕԼ ՄԱՐԿՐԻԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ԺԹ.

ՈՍՏԻԿԱՆԻ ՄԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Անմիջապէս Սէն-Լազար կայարան փութացէ՛ք, Տիէբ-Նիւհավէն երթալու համար։ Վաղը ժամադիր կ'ըլլանք Գիրա Հաուզի մէջ, Ռէա Սթրիթ, Լոնտոն։» Գինետան տիրոջ կողմէ բերուած պահարանին վրայ Ռոճձէրս գրեց. «Գարոն Գրառ։»

— Այս քառթը յանձնեցէ՛ք իրեն, հոս գալուն պէս։

— Լա՛ւ։

Ցետոյ Ռոճձէրս դրամը վճարեց գինետանն. կառք նստելու միջոցին դոչեց.

— Ոստիկանական պաշտօնատունը քշեցէ՛ք կառքը։

Իրմա Պուշըմօլ պղտոր այլ պարսաւալից ակնարկ մը ձգեց Ռոճձէրսի վրայ։ Արդարացէք մէկու մը պայծառամտութեամբ յարգը.

— Ո՛ւր ըսինք... Ո՛չ, չեմ ուզեր հոն երթալ։ Անցած օր, այսինքն երէկ, ընկերոջ մը կ'ուզէր այդ տեղ երթալ։ Ի՛նչ զարմանալի ճշգրիտ։ Դիտէ՛ք ինչ եղաւ ետքը։ Մեզ հետապնդողին դուրս ելած ատեններս։ Գօրն էր հետապնդողը, Թրաչէի բարեկամը։ Կրնաք մինակնիդ երթալ ոստիկանական պաշտօնատուն։ Իմ յարգանքներս մատուցէ՛ք Պ. Սալվանի։

Վարօսկի պարկը ծիուն վզէն վար առաւ, ըսելով.

— Հնդկաստանի մարուկս, շատ կերպր։ Ցարո՛ն, եթէ կ'ուզէք պտոյտ մը կատարել անտառին մէջ, կամ այցելութիւն տալ գեղուհիներուն կամ Էյֆէլի աշտարակը բարձրանալ և կամ գաւառադամբանները այցելել (այսօր բաւն օրն է), այն ատեն ձեր տրամադրութեան տակ կը գտնուիմ։ Բըզթ Բըլէր ցուցահանդէսն ալ կրնաք պտըտիլ...

Իրմա Պուշըմօլ շարունակեց իր խօսքը, միշտ պնդելով.

— Օ՛հ, պարո՛ն, զուարճութիւնները չեն որ կը պակսին, մանաւանդ ձեզի պէս դեղազմ մարդու մը համար... Ձեր ըսած տեղը մի՛ երթաք։ Հաւատացէ՛ք որ նեղութիւն պիտի պատճառէք ինծի։

— Կը ցաւիմ որ հոն գործ ունիմ, ըսաւ Ռոճձէրս պաղարիւն ժպիտով մը։

— Առանց յայտնի ընելու, մտքին մէջ պահեց կառքին թիւը։ Թերեւս պէտք ունենար կառապանը փնտռելու...

— Միլօրտ, թոյլ տուէ՛ք որ ձեզի հրամցնեմ սանճօօրօ մը և մէյէ-ճասի մը, որպէս զի քաղաքավարութեան մասին ձենէ ետ չմնամ։ Բայց կը նախընտրեմ կառապանութիւն չընել քան թէ հոն առաջնորդել ձեզ։

— Շնորհակալ եմ. ուրիշ անգամ հրամցուցէ՛ք։

Ռոճձէրս կառապանուհիին ձեռքը դրաւ դրամը, որ օկզման ուշադրութիւն չդարձուց, այդ յանկուցիչ և ինքնասիրող յաճախորդէն ցաւով բաժնուելուն համար. չէ՞ մի որ բնազդական համակրութիւն մը կը զգար այդ մարդուն նկատմամբ։ Ռոճձէրս լսեց կառապանուհիին սա մենախօսութիւնը.

— Իրմա՛, խելքդ ո՞ւր է գացեր։ Ցիտուն սանդիմնոց մը չէ որ Ամերիկացին քեզի տուաւ, այլ կէս ոսկի։

Ռոճձէրս ետին դարձաւ. կառապանուհին ակռաներով կը խածնէր դրամը, որոնք կարող էին ոսկերներ ջախջախել։

— Ըսելիք չկայ. ոսկի է։

Իրմա Պուշըմօլ իր տեղը ելաւ կառքին վրայ և սանձերը ձեռք առաւ։

— Հիմա վար պիտի իջնաս, ըսաւ հանկէ անցնող աշկերտ մը։

— Զուակս, դժբախտութիւններու հանդիպած մարդ մը տրդարանալի է, երբ գաւաթ մը ձնկէ, յայտարարեց Իրմա։ Եւ նոյն իսկ կրնայ երկու գաւաթ ալ պարպել... Եթէ Թրաչէի հետ հաշտ երթայի, շատ ժամկալ կին մը պիտի ըլլայի այսօր։ Բօզօթ, աւելի շատ գնա՛, եթէ ո՛չ յետամնաց կը ծեծեմ։

Ռոճձէրս ոստիկանական պաշտօնատան մէջ գտաւ Պ. Մակիեն ու ժամ մը տեսակցեցաւ անոր հետ։ Պաշտօնատան մէջ տեղեկութիւն չունէին Հաւաքինսի ու Բօլեօնի մեկնումէն. նոյնպէս չէին գիտեր թէ Հաւաքինս ծպտած ըլլալը պատուելու կերպարանքով։ Այլուսն անոնց մեկնումը օթէլէն, աննշմար անցած էր, հսկող ոստիկանը հանդչելու գացած ըլլալուն։ Ռոճձէրս հարցումներ ըրաւ, շատ բաներ մերկ ըրաւ, քիչ խօսեցաւ և զգուշացաւ գիտցածը աղաւաղելէ։ Միայն բաւականացաւ ըսելու թէ Բարիզէն պիտի հեռանար Բօլէյի հետ, երկու կիները հետապնդելու համար։ Պ. Մակիէ և ոստիկանապետին շնորհակալութիւն յայտնեց, ըսելով որ աղէկ գտնուած էին իր հանդէպ։ Նոյն օրին Ռոճձէրս հասած էր Մօթալ մարքիզի բնակարանին առջեւ։

Ի.

ԴՐԱՄ ԹԷ ՊԱՏԻՒ

Պ. Միթը դառած էր իր զաւակը. բայց կինը կորսնցուցած էր։ Փէրիկ Մալէն իր օրօրոցին մէջ կը հանգչէր, իսկ Նինէթ՝ ամուսնական անկողնին վրայ։ Չէր կրնար երկուքէն մէկուն վրայ խորհիլ, առանց միւսին յիշատակը արթննալու մտքին մէջ։ Զաւակը գտնելու ուրախութիւնը թունաւորուեցաւ սա գաղափարով թէ իր չնացող և մոլի կինը նզովելի ծաղրանքի մը ենթարկած էր զինք։ Այդպիսի կեանքի մը վերջաւորը ծանր և դառն թուեցաւ իրեն։ Խեղճ մարդուն սառնաշունչ անկուն վրայ եղած էր և ստորին կորածութիւն մը կը զգար ողնայարին վրայ։ Միտքը ինկած առաջին գաղափարը եղաւ պարտականութիւնը, որ զինքը կը մղէր դէպի նախարարական դիւանատունը։ Բայց իր գործին գլուխը անցնելէ առաջ, այլապէս ցաւագին պարտաւորութիւն մը ունէր. երթալ գտնելու էր Ժէրմէնի սիրահարը։ Այս վերջին երկու բառերը կարծես կը այրէին հոգին։ Պարոն Մերէօլի պիտի վերադարձնէր գոհարեղէնները, երկու հազար երկու հարիւր ֆրանքը և վերջին անգամ հինգ հարիւր ֆրանքնոց պանքթօաթը զորս առաջած ըլլալը խոստովանած էր անհաւատարիմ կինը։ Արդ՝ Պ. Միթը ուրկէ պիտի հայթայթէր երկու հազար ֆրանքը, քանի որ միայնակ երկու հարիւրը պիտի կրնար վճարել։ Անմիջական կերպով պէտք ունէր այդ գումարին։ Զայրոյթ կրնար հանգիստ ապրիլ որքան ատեն որ իր խիղճը աղտոտած չըլլար, պարկեշտ մարդու այդ դիմումը ընելով։ Այդ գոհարեղէնները և դրամը կ'աղտոտէին իր ձեռքը։ Կ'ուզէր ժամ առաջ մաքրուիլ այդ աղտոտութենէն։ Հակառակ իր նեղումին, որ լքումի մը և տկարութեան վայրկեանի մը մէջ արտասանուած էր, Ժէրմէնի մասին իր արտասանքները աւելի բուռն և դժնդակ կը դառնային։ Վէճին կը յաջորդէր ընդվզումը, և ամօթին տեղի կուտար զզուեցուցիչ կարեկցութիւն մը։ Պէտք էր ընդհասալ երթալ գտնել այդ մարդը, ո՛չ թէ մենամարտի հրաւիրելու համար, — Պ. Միթը, հակառակ իր կատաղութեան, այդ բանին վրայ չէր խորհեր, հրացան կամ սուր գործածել չգիտնալուն — այլ պատուոյ տխուր պարտքը վճարելու համար։ Երկու հազար ֆրանք։ Բայց հարուստ չէր ինք, և այնքան դժուարաւ երկու ծայրերը իրար կը բերէր տարուան վերջը։ Երկու հազար ֆրանքը մեծ գումար մըն էր իրեն համար... Գաղափարն ունեցաւ մօրմէն ուզելու։

(Շարունակելի)

թուղթի մը վրայ, որ ապա ի հարկին ակռաները լուալ պէտք եղած ատեն դարմանող ատամնաբոյժին դիւրութիւն կ'ընծայէ դարմանի մասին։ Իսկ ոչ ակներեւ ակռաները դարմանելու գործը կարելի է թողուլ ծնողաց, որոնք պատասխանատու են վարժարանին քննիչ ատամնաբոյժին հրահանգը գործադրել տալու։

ԲԵՐՆԻՆ ԽՆԱՄՔԸ

«Թէ ոչ ամէն ճաշէ ետքը, գէթ օրն երկու անգամ, առաւօտուն արթննալէ ետքը և երեկոյին ճաշէ ետքը, պէտք է ուշադրութեամբ մաքրել ակռաները։ Գիտնալ պէտք է որ կանաչեղէնները և ընդհանրապէս նշային ու չոր պարունակող ուտելիքները, ինչպէս հաց, բաթաթէս, բրինձ, անուշեղէնք, միսէն ուտելի միասակար են ակռաներուն, ոչ միայն անոր համար թէ ատոնց մանր կտորները փտած ակռաներուն մէջ կը մտնեն, այլ զանազան թթուներու փոխուելով կը փճացնեն նաեւ առողջ ակռաները։ Գինիներուն միջոցին է որ թթուի կը փոխուին ատոնք, և կ'աղտեն ակռաներուն. ուստի պէտք է պառկելէ առաջ լաւ մը մաքրել բերանը և մաքրելէ ետքն ալ օրուան մէջ բան չուտել մինչեւ յաջորդ ճաշի ատեն։ Ակռաները մաքրելու համար յանձնարարելի է ամրակէկ խոզանակ մը գործածել, այդ ալ ամէն անգամուն գործածութենէ ետքը պէտք է մաքրել և պահել փոշիէ զերծ աման մը մէջ. կարելի եղածին չափ երկար ատեւել խոզանակ գործածելու է, որպէս զի կարելի ըլլայ ամէն ակռաները մինչեւ իսկ իմաստութեան ակռաները (ամէնէն ետքինները) ներսէն դուրսէն մաքրել։ Խոզանակով մաքրութիւնը կատարելու է՝ ակռաները ամէն կողմէ ամուր չփելով, առանց վախնալու լինտերուն արիւնելէն, բայց որպէս զի մաքրութիւնը գործնական ըլլայ, պէտք է ակռաները վարէն վեր և վերէն վար, այսինքն լինտերուն ուղղահայեաց կերպով չփել։ Ակռաներուն միջեւ միացած կերակուրի կտորները, պէտք է սագի փետուրէ կտրուած կռկիթով մը հանել։ Մաքուր տաք ջուրը և պի քառպոնատ տը սուտ յանձնարարելի են ակռայ մաքրելու։ Ակռաները և լինտերը աճառատ ջուրով լուալով և ետքն ալ տաք ու առատ ջուրով բերանը ցօղուելով (եթէ կարելի է օ սլոռբիէով) լաւ կը մաքրուին։

«Եթէ բերնին մէջ, տեղ մը թարախ գոյացած ըլլայ, վերոյիշեալ ջուրերով խողանակելէ զատ, հականեխիչ լուծոյթով մը, օրը մէկ քանի անգամներ, եթէ հարկ ըլլայ, բերանը լուալն ալ օգտակար է։ Իբր հականեխիչ լուծոյթ կարելի է գործածել. մէկ լիտր եռացած ջուրի մէջ ասիտ փէնիք 5 կրամ, ալքօլ 10 կրամ։»

ԱՌՈՂՋԻՆ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ

Թոթովախօս տղու մը թոթովախօսութիւնը բուժելու համար պէտք է, զգուշութեամբ, համբերութեամբ և յարատեւութեամբ, տղան թոթով խօսած ատեն անմիջապէս ըսել իրեն որ լաւ շունչ մը առնէ և օդով լեցնէ թոքերը և ապա սկսի արտասանել այն բառը որ դժուար կուգայ իրեն արտասանել. այսպէս՝ մինչեւ որ տղան դժուարութիւն չզգայ նոյն բառը արտասանելու։ Եթէ այս եղանակը յարատեւութեամբ գործադրուի, անվրէպ կը բուժուի տղուն թոթովախօսութիւնը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բարիզի թերթ մը հետեւեալը ստացած է Պերլինի իր թղթակցէն.— «Նովոյէ Վրէմիա ժամանակէ մը ի վեր ոչ-բարեկամական ընթացքի մը կը հետեւի Գերմանիոյ հանդէպ։ Այդ մասին Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը ջանայ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլալու վերաբերեալ զրոյցներուն առթիւ իրաց ճշմարիտ վիճակը հաստատել։ Ռուսիոյ կողմէն Պերլին պատասխանատու է թէ արդարեւ այդ դժգոհութիւնը կը տիրէ Ռուսիոյ մէջ և թէ ատոր պատճառը պէտք է փնտռել միջազգային և տնտեսական խնդիրներու մէջ։ Ռուսիոյ մէջ մտահոգութիւն կը տիրէ այն եղանակին նկատմամբ որով վերոգրեալ խնդիրները նկատողութեան կ'առնուին Գերմանիոյ մէջ։ Գերման անձնաւորութիւն մը, որ բարձր կացութիւն մը ունի, յայտարարեր է որ այդ ըսուածները սխալ են և թէ Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ միջեւ բնաւ անհամաձայնութիւն չկայ. յարեր է թէ յարաճուն զարմանքով մը կը դիտուէր ռուս լրագիրներու լեզուն, որ միշտ աւելի ոչ-բարեկամական հանգամանք մը կը առնէր Գերմանիոյ հանդէպ։ Գերմանիոյ ձեռնհաս շրջանակներուն մէջ այս զարմանքը աւելի կը շեշտուէր այն իրողութեամբ թէ Ռուսիոյ կառավարական շրջանակները բան մը չեն ըներ Գերմանիոյ մասին Ռուսիոյ մէջ եղած հրատարակութեանց համար։

— Գերմանիոյ լրագիրները անվստահ կերպով կը խօսին անգլիական թերթի մը հրատարակած այն լուրին վրայ թէ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ Նաւատորմի մասին գաղտնի համաձայնութիւն մը կայ։ Ֆոսիշէ Զայդունկ այդ մասին կ'ըսէ.— «Կարելի է կասկածիլ — առանց խօսելու ուրիշ բազմաթիւ պատճառներու վրայ — այդ լուրին ստուգութեանը համար Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ տիրող բարեկամական զգացումներուն և այն հնարաւոր կարելիութեան հետեւանքով որ կայ ռուսական նոր Նաւատորմի մը մօտ ատենէն կազմուելու մասին։ Նաւատորմի այդ խնդրոյն համար դեռ վերջնական որոշում մը տրուած չէ, վասն զի կարծողներ կան թէ Ռուսիոյ ելմտական ներկայ վիճակը անբաւական է այդ ծրագրին իրագործման։ Անշուշտ պիտի գայ օր մը, ուր Ռուսիա մտադրել պիտի ունենայ Պալթիկի մէջ, սակայն մինչեւ որ այդ իրողութիւնը տեղի ունենայ, եւրոպական տէրութեանց յարաբերութիւններուն մէջ այն տեսակ փոփոխութիւններ կրնան կատարուիլ, որով Գերմանիա պիտի չկրնայ այլ եւս օգտուիլ նոր երրեակ զինակցութենէն։

—Լոքալ Անձայկեր, Նախարարական լրագիրը, բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ Սուինէմիւնտէի մէջ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն տեսակցութեանը միջոցին գաղտնի համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլայ Նաւատորմի մասին։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ Նախարարաց Խորհուրդը, չորեքշաբթի օրը, ընդունեց զինուորական արտասովոր ծախքերու վերաբերեալ ծրագիրը, որուն համաձայն, երկու հարիւր միլիոն ֆրանք ծախք պիտի ըլլայ մինչեւ 1917՝ իւրաքանչիւր տարեշրջանի վրայ բաժնուած։ Պատերազմական Նախարար Պ. Գազանա կը յայտարարէ թէ երեք տարիէն պիտի կրնայ գործադրել այդ ծրագիրը։ Ընկերվարական կուսակցութիւնը կ'ընդդիմանայ զինուորական ծախքերու այդ յաւելումին, սակայն միայն ձեւով, վասն զի կը հասկնայ թէ Իտալիա պէտք ունի որ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կողմէ իր սահմանագլուխները զօրանան և բանակը պատրաստ ըլլայ այն օրը երբ աւարտի Երրեակ Զինակցութեան դաշնագրութեան պայմանաժամը։

— Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Դիթթոնի Երեսփ. Ժողովին մէջ արտասանած ճառովը, ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, ըսաւ նաեւ թէ Իտալիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութիւնները խիստ լաւ են։ Նախարարը հերքեց այն լուրը թէ օտար երկիրներու մէջ կրօնական կաթոլիկ հաստատութեանց պաշտպանութեանը մասին անհամաձայնութիւն կը տիրէ Իտալիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ, վասն զի այդ խնդրոյն համար 1905ին խիստ որոշ համաձայնութիւն մը գոյացած է երկու երկիրներուն միջեւ և թէ անոր կիրառումը կատարուած է երկու կառավարութեանց կատարեալ համաձայնութեամբը՝ առանց դժուարութիւն յարուցանելու։ Պ. Դիթթոնի յարեց թէ, որպէս զի այդ խնդիրը բոլորովին բարեկամաբար կարգադրուի Ֆրանսայի հետ, հետեւած է իր Նախորդներուն հաստատած սկզբունքին։ Այդ առթիւ կատարուած բանակցութեանց մէջ երկու կողմէն միշտ բարեկամական արտայայտութիւններ եղած են։ Նախարարը խօսքը աւարտելով յիշեց Վենետիկի մէջ Գերմանիոյ կայսեր ու Իտալիոյ թագաւորին տեսակցութիւնները և ֆոն Պիւլով իշխանին Հռոմի այցելութիւնը, որոնք ապացոյց մը կը կազմեն Իտալիոյ և իր դաշնակիցներուն միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութեանց։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Պուլ-սիւր-Մէրի Թաղապետութեան Խորհուրդին Նախագահ Պ. Անթուան Մորէլ, հեռագիր մը ուղղելով Տովրի քաղաքապետին, Խորհուրդին ջերմ համակրութիւնները յայտնեց Լոնտոնի և Տովրի մէջ Պ. Ֆալիէռի եղած խանդավառ ընդունելութեանց համար, ինչ որ, ըսաւ, աւելի պիտի ամրապնդէ երկու մեծ ազգերու յարաբերութիւնները՝ աշխարհի խաղաղութեան պահպանման համար։

— Լոնտոնի կոմսութեան Խորհուրդը որոշեց Ֆրանսացի դպրոցականներ հրաւիրել՝ այցելելու անգլեւֆրանսական ցուցահանդէսը, ուր պիտի ընդունուին անգլիացի դպրոցականներու և անոնց դաստիարակներուն հետ։

— Լոնտոնի լրագիրներէն մէկ քանին գոհունակութեամբ կը ծանուցանեն Անգլիոյ ու Մ. Նահանգաց միջեւ նամակներու փոխադրութեան սակին տասը սանդիմ զեղչուիլը՝ յառաջիկայ հոկտեմբեր 1էն սկըսեալ, ինչ որ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ չորեքշաբթի օրը ծանուցուեցաւ Թղթատարական Նախարարին կողմէ, առաջարկելով որ այդ զեղչը քիչ ատենէն գործադրուի նաեւ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ կատարուած թղթատարական փոխադրութեանց համար։ Նոյն խնդիրը նկատողութեան առնող յանձնաժողովը այդ միջոցով պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէ Թղթատարական ընդհանուր Տնօրէնին մօտ։ Բարիզ գտնուող անգլիացի երեսփոխան մը յայտարարեր է որ այդ նորութիւնը հաւանական կը նկատէ յառաջիկայ տարուան համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՇՈՒԷՏ

Սթոքհոլմի Աֆթոնպլատեդ լրագիրը հետեւեալը կը գրէ Շուէտի Թագաւորին կողմէ Պերլինի մէջ արտասանուած ճառին համար Թանի գրածներուն նկատմամբ.— «Եթէ լաւ կը հասկնանք, Պերլինի մէջ Շուէտի Թագաւորին կողմէ Վիլհէլմ կայսեր ուղղուած հանդարտութեամբ և խնամով կշռուած բառերը բնաւ արտայայտութիւն մը չեն կրնար նկատուիլ թէ Շուէտ Գերմանիոյ կողմը կը բռնէ, ինչպէս կ'ուզէ հասկցնել Բարիզի թերթը։ Շուէտ բնաւ միտքէն չանցըներ և պէտք ալ չունի Գերմանիոյ և կամ ուրիշ Պետութեան մը պաշտպանութեանը ենթարկուելու։ Վտանգի պահուն բնականաբար երախտապարտ պիտի ըլլայ իր ձեռք բերելիք օգնութեանը համար, սակայն ոչ ոքի պիտի դիմէ՝ խնդրելու որ իրեն օգնէ։ Չենք գիտեր թէ Շուէտի Թագաւորին խօսքերը ի՛նչպէս կրնան այն կերպով մեկնուիլ որ պահ մը կարելի ըլլայ մտածել թէ Շուէտի շահը կը պահանջէ լաւ յարաբերութիւններ ունենալ բոլոր տէրութեանց հետ և հեռու կենալ եւրոպական դիւանագիտական մեծ խմբաւորումներէն։»

—Սթոքհոլմի մէջ կ'ըսուի թէ Վիլհէլմ կայսրը այս ամառ Սթոքհոլմ երթալով այցելութիւն պիտի տայ Շուէտի Թագաւորին և Թագուհիին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախկին խորհրդական Պ. ֆոն Հոլշթայն, ինչպէս ծանուցինք, Բարիզի թերթի մը յայտարարութիւնները ըրաւ Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի յարաբերութեանց մասին, ըսելով որ Ֆրանքֆուրթի դաշնագրութիւնը վերաքննելու որ և է յոյս պատրանքի մը միայն կրնայ առաջնորդել։ Գերման մէկ քանի լրագիրներ քննադատեցին Նորդ Տոյչէ Ալկէմայնէ Զայդունկը, Պ. ֆոն Հոլշթայնի այդ յայտարարութիւնները արտատպած ըլլալուն համար։ Վերոգրեալ թերթերը կ'ըսեն թէ այդ պարագան ցոյց կուտայ ֆոն Պիւլով իշխանին ակարութիւնը Պ. ֆոն Հոլշթայնի հանդէպ։ Նորդ Տոյչէ Ալկէմայնէ Զայդունկ, որ կ'երեւի թէ մեծարանքներով կ'ուզէ թուլցնել Պ. ֆոն Հոլշթայնը, կը պատասխանէ թէ անոր յայտարարութիւնները արտատպելուն պատճառը այն է որ զգայացունց բան մը չէին պարունակեր, վասն զի Ֆրանքֆուրթի դաշնագրութեան անայլայլ ըլլալուն վերաբերեալ մասը պէտք էր որ նախարարապետին և իր երկիրը սիրող իւրաքանչիւր Գերմանի հաւանութեանը արժանանայ։

ՇՈՒԷՏ ԵՒ ՏԱՆԻՄԱՐՔԱ

Շուէտի Թագաւորը և Թագուհին, չորեքշաբթի առտու, Քոբէնհակ ժամանեցին։ Տանիմարքայի Թագաւորը ու Թագուհին ընդառաջ գացին և Ամալիէնպորկի պալատը առաջնորդեցին իրենց հիւրերը։ Գիշերը դղեակին մէջ հանդիսական հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Տանիմարքայի Ֆրէտէրիք Թագաւորը բաժակ պարպեց Շուէտի Թագաւորին և Թագուհիին կենաց, յայտարարելով որ մասնաւոր ուրախութիւն մը կը զգար իր ծննդեան տարեդարձին օրը այցելութիւն ստացած ըլլալուն համար։ Պնդեց այն կէտին վրայ թէ երկու ժողովուրդները միացած են ցեղի ու ընտանիքի կապերով, ինչպէս նաեւ հաւաքական շահերով, և թէ վերջերս դեռ համախորհուրդ աշխատած էին խաղաղութեան օգտին համար։ Տանիմարքայի Թագաւորը յարեց թէ մեծապէս փափաքելի է տեսնելու որ երկու ժողովուրդները եղբայրակից ըլլան և վեհապետական երկու տուներու բարեկամութիւնը միշտ աւելնայ։ Շուէտի Թագաւորը պատասխանեց շնորհակալութիւն յայտնելով. ըսաւ թէ յոյս ունի որ բան մը միշտ գոյութիւն պիտի ունենայ՝ այն է իր վաղեմի բարեկամութիւնը Տանիմարքայի Թագաւորին նկատմամբ, թէ մեծապէս կը յուսար որ Հիւսիսային ծովի և Պալթիկ ծովի տէրութեանց միջեւ միջազգային համաձայնութիւնը կարենայ զօրեղ կերպով նպաստաւորել երկիրներու հաւաքական շահերը և ամրապնդել վստահութիւնը անոնց յարաբերութեանց մէջ։ Շուէտի Թագաւորը իր խօսքը աւարտեց, բաժակ պարպելով Տանիմարքայի Թագաւորին և Թագուհիին կենացը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՔԱՆԱՏԱ

Քանատայի մէջ մեծ զարմացում կը պատճառէ Նոր Զէլանտայի Նախարարապետ Սըր Ճօզէֆ Ուորտի քննադատութիւնները՝ Ֆրանսայի ու Քանատայի միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութեան մասին։ Սըր Ճօզէֆ Ուորտ ներկայ էր Լոնտոնի մէջ գաղթավայրերու Նախարարապետներու ժողովին, ուր Քանատայի նախարարապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լորիէ բացարձակապէս պարզեց Քանատայի դիրքը այդ մասին։ Քանատա մաքսային այն տեսակ սակացոյց մը ունի, ուրկէ բոլոր երկիրները կրնան օգտուիլ, եթէ փոխադարձաբար իրենք ալ զիջողութիւններ ընեն։ Սակայն Ֆրանսայի համար այդ սակացոյցը չէր կրնար գործադրուիլ, վասն զի Ֆրանսա եթէ անոր հաւանէր, իր ստացածէն շատ աւելին պիտի տար։ Ուրեմն կարգ մը ապրանքներու մասնաւոր ցուցակ մը պատրաստուեցաւ, բայց ատոր մէջ որ և է ապրանքի սակացոյցը Անգլիոյ մասին եղածէն վար չէ Ֆրանսայի համար։ Միւս կողմէ Անգլիա շատ մը չունի դաշնագրութիւնով պաշտպանուած ֆրանսական ապրանքներու մասին։ Անգլիա, այդ հաշուով, միշտ նպաստաւորեալ սակացոյցի մը կ'արժանանայ՝ Ֆրանսայի հետ բաղդատելով, և այդ առանձնաշնորհումը բնաւ վնասուած չէ Ֆրանսայի ու Քանատայի միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութեամբ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամառուան եղանակը որքան կը յառաջանայ, ամերիկացի հարուստները կը սկսին հեռանալ դէպ ի Եւրոպա ուղեւորելու։ Նիւ-Եորքի Սակարանին մէջ ամերիկեան արժեթուղթերու գիներուն բարձրացմանը հետ, մեծ շոգենաւերը, որոնք ամիս մը առաջ պարապ կ'երթեւեկէին, հիմա բաւական բազմաթիւ ուղեւորներով ճամբայ կ'ելլեն Նիւ-Եորքէն։ Այդ մեծ շոգենաւերէն վեցը, որոնց մէջ կան Բրովանս, Մաուրիթանիա և Ամերիքա, հինգշաբթի օրը ճամբայ ելան դէպ ի Եւրոպա, տանելով առաջին կարգի հազար հինգ հարիւր և երկրորդ ու երրորդ կարգի աւելի բազմաթիւ ուղեւորներ։

ԶՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԳԷՈՐԳ Ց. ՆԻՒԼԵԱՆ

Սոյն քերականութեան մէջ հարթուած են անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Հնչման կանոնները հիանալի են պարզապէս։ Ամէն կերպով յանձնարարելի դասագիրք մըն է բոլոր անոնց որ կ'ուզեն սորվիլ և ուղիղ սորվիլ անգլիերէն լեզուն։

Գին՝ 15 ղրշ.։ Բաժինով՝ 17 ղրշ. (փոխարէն նամակադրոշմ ալ կ'ընդունուի)։

Բրոֆ. Վ. Ց. Ցակոբեան էֆ.ի Անգլ.-Հայերէն բառարանին երկրորդ տպագրութիւնը 50 ղրշ. (կամ 50 հատ 1 ղրշ.նոց նամակադրոշմ)։ 12—2

Դիմել՝ Ցակոբ Մ. Սրապեան Գրատուն, Մարզուան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Իւլտըզի առաջին աստիճան տրուեցաւ Պոմպէյի սամ. ընդհանուր հիւպատոս Էմին պէյի։ Իւլտըզի երկրորդ աստիճան՝ Սելանիկի նահանգին տէֆթէրտար Էմին պէյի։ Մաճիտիէ աստիճան՝ Երուսաղէմի գաւառին Երկրագործական Պանքային ճիւղին պաշտօնեայ Րամիզ էֆ.ի և նոյն գաւառին Իտարէի ժողովին առաջին քարտուղար Աբդուլգատէր էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Սկանտերէ Իֆթիխար պատուանշան տրուեցաւ Սելանիկի կուսակալ Րէուֆ փաշայի, որ մասնաւոր պաշտօնով Սամոս կը գտնուի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Երուսաղէմի գաւառին հաշուակալ Հասան Լիւֆտի էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տէնիզլիի Թաղապետական դեղագործ Սատար էֆ.ի։

— Իմթիազի արծաթ չքանշան՝ Երուսաղէմի գաւառին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Բեհմէլ պէյի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.— Եգիպտոսի Խտիւ Բարձր. Աբբաս Հիլմի փաշա, երէկ, երկուշաբթի, Կայս. Պալատ գնաց և Կայս. սեղանի ներկայ գըտնուելով ու Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով Կայս. մեծարանքներու արժանացաւ և Ն. Կ. Վեհափառութեան կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ Կ. Պոլսէն ճամբայ ելաւ դէպի Եւրոպայի ջերմուկները։

ՍԱՄՈՍԻ բարենորոգմանց պաշտօնեայ Րէուֆ փաշա մայիս 25 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է ձեռնհաս պաշտօնարանին.

«Սամոսի իշխանը և Քոնսթանթինիտիս փաշա, այսօր ժամը $2^1/_2$ին, պաշտօնական համազգեստով ղրկուեցան Վաթիի ամէնէն մեծ եկեղեցին՝ ներկայ գտնուելու մետրապոլիտին նախագահութեամբ կատարուելիք արարողութեան, որով զոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուէին Սամոսի կղզիին ժողովրդեան նկատմամբ մեր Օգոստափառ Վեհապետին բարձր նպաստներուն ու բաղձանքներուն և արդարասէր մեծագործութիւններուն համար։ Եկեղեցիին մէջ թէ՛ այդ զոհաբանական աղօթքները կարդացուեցան և թէ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղան Կայս. արեւշատութեան համար. Նաեւ հազարաւոր ժողովուրդ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին և այդ կերպով իրենց հպատակութեան և հաւատարմութեան զգացմանց հաւաստիքը մատուցին։ Յետոյ միեւնոյն արարողութիւնը կատարուեցաւ նաեւ կառավարական պաշտօնարանին առջեւ։ Մետրապոլիտը ու ժողովրդեան երեւելիները Նուաստիս մօտ գալով խնդրեցին յառաջ Կայս. Գահոյից մատուցանել թէ կղզիին բոլոր ժողովուրդը անհունապէս երախտապարտ են իրենց վայելած Կայս. շնորհներուն համար։»

— Սամոսի իշխան Քոբասի էֆ. ալ մայիս 25 թուականով սա հեռագիրը ուղղած է ձեռնհաս պաշտօնարանին.

«Այսօր Վաթիի քաղաքին ժողովուրդը ամբողջովին եկեղեցին հաւաքուեցաւ։ Նուաստս, Սելանիկի կուսակալի օգնականը և Կայս. զինուորներու սպաները համազգեստով ներկայ գտնուելով, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղան Կայս. արեւշատութեան համար։ Յետոյ կղզիին մետրապոլիտը ճառ մը խօսելով, ամբողջ կղզիին ժողովրդեան անունով խորին պախարակեց ոճրագործութեան ձեռնարկող ապստամբներու արարքները. Նաեւ յայտարարեց թէ ժողովուրդը հաւատարիմ ու հպատակ է Վեհ. Սուլթանին։ Ապա եկեղեցիէն կառավարական պաշտօնարանը վերադարձուելուն, ժողովրդեան ամէնքն ալ նոյն պաշտօնարանին առջեւ եկան և «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Այդ առթիւ սամ. դրօշներով և ծաղիկներով զարդարուած էին կառավարական պաշտօնարանէն մինչեւ եկեղեցի տանող ճամբաները։ Կղզիին ամէն կողմերը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, անդորրութիւնը և ապահովութիւնը կը շարունակէ։»

— Իգտամ հետեւեալը կը ծանուցանէ.— «Րէուֆ փաշա, որ Կայս. Իրատէով Սամոս կը գտնուի բարենորոգմանց կիրառման համար, ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ հելլենական հպատակ ծխախոտի վաճառական Սդէֆանօ, որ Սամոսի մէջ ապստամբներուն կողմէ ոճիրներ գործուած պահուն Վաթիէն հեռանալով Բարլովասի գացած, և յետոյ խաղաղութիւնը կատարելապէս վերահաստատուելովը վերադարձած էր, շնորհակալութեան գիր մը մատուցեր է Սամոսի իշխանին, յայտարարելով որ իր տունը, վաճառատունը ու գործարանին մէջ գըտնուած ապրանքներն ու գոյքերը անաղարտ գտած է, զորս պաշտպանած էին Կայս. զինուորները։ Փառքի և պատուոյ արժանի է այս պարագան որով անգամ մը եւս կը հաստատուի Կայս. զինուորներուն հոգածու ընթացքը։»

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիւ Աբբաս Հիլմի փաշա, ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնական Զեկուցումէն, երէկ Կայս. Պալատ երթալով ճաշեց և յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու և արժանացաւ Կայս. մեծարանաց։ Յետոյ, Կայս. արտօնութեամբ, երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշայի, հիւրամեծար Հիւսնի փաշայի և հարիւրապետ Հասան պէյի հետ, Կայս. Պալատէն ելաւ ու կառքերով ուղղակի Սիրքէճիի կայարանը գնաց, ուր Արեւելեան Ճեպընթաց կառախումբը մտաւ։ Նուրի և Հիւսնի փաշաները և Հասան պէյ բարի երթ մաղթեցին։ Խտիւին հետ կը գտնուին Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Պուտրոս փաշա և մասնաւոր բժիշկը՝ Բաւէռքի պէյ։

— Խտիւը, մեկնելէ առաջ, խնդրեց Նուրի փաշայէն որ իրեն նկատմամբ եղած Կայս. շնորհներուն համար իր երախտագիտութիւնները մատուցանէ յառաջ Կայս. Գահոյից։

— Խտիւը ուղղակի Վիեննա ուղեւորեցաւ, ուր մէկ քանի օր մնալէ ետքը եւրոպական ջերմուկները պիտի երթայ։

— Երէկ առտու Խտիւը Էյուպ երթալով այցելեց տեղւոյն մզկիթը։

Պ. ՖՕՆ ՔԻՏԷՐԼԻՆ ՎԷՔԹԷՐ, Պուքրէշի գերման դեսպանը, որ Պառոն ֆոն Մարշալի բացակայութեան միջոցին Կ. Պոլսոյ գերման դեսպանատան գործերը պիտի վարէ, երէկ հոս ժամանեց Քէօսթէնճէի շոգենաւով։

—Կայս. Պալատան կողմէ Խարիճիէի արարողապետ Խայրէտտին պէյ և Բ. Դրան կողմէ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները բարի գալուստ մաղթեցին։

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալութիւնը ձեռնհաս պաշտօնարանին առաջարկեց՝ տեղւոյն տիպար-արտի շէնքը, փոքր ծախքով մը, երկրագործական գործնական վարժարանի վերածել, ինչ որ խիստ օգտակար պիտի ըլլայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին մէջ, երէկ, հանքերու մասին խորհրդակցութիւններ կատարուեցան։ Անդամներու, հանքերու և երկրագործական նախարարութեան հանքերու մասնագէտներու մաատինի առաջին քարտուղար Նայիլ պէյ ալ ներկայ գտնուեցաւ այդ խորհրդակցութեանց։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ առեւտրական սենեակներու ներկայացուցիչներուն համար, երէկ առտու, Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Հիւրերը, երէկ կէսօրէն ետքը, այցելեցին մաքսատուները, Կայս. Թանգարանը, առեւտրական Համիտիէ վարժարանը և Սէնայի վարժարանը։

—Հիւրերը այսօր Ռումանիա պիտի վերադառնան Քէօսթէնճէի շոգենաւով։

ԼԻՄԱՆ ԹԷԶՔԷՐԷՍԻՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ Լիման Թէզքէրէսիները բաշխուելու պահուն խանութպաններու և արհեստաւորներու դասակարգերը նկատողութեան չառնուելով, նուազ սակով Լիման Թէզքէրէսի կը տրուի, ինչ որ քաղաքապետութեան հասոյթներուն կը վնասէ, ծանոյց Թաղապետական շրջանակներուն թէ պակաս սակը պիտի գանձուի նոյն կարգի Լիման Թէզքէրէսի տուողներէն։

ԱՅՏԸՆԻ ՄԷՋ ՀՐԴԵՀ.— Անցեալ ուրբաթ օրը Այտընի չուքային մէջ հրդեհ ծագելով, երեք հարիւր խանութ, մէկ խան, մէկ օթել և Մէվլէվիխանէ մը կիզուեր են։ Հրդեհը ժամ 10.15ին սկսեր է Ներկի վաճառական Բասթի և Լէֆթէրեասի եղբայրներուն խանութէն։ Նոյն տեղի շէնքերը հին էին, փայտաշէն և խիտ առ խիտ. այդ միջոցին բուռն հով մըն ալ կը փչէր, որով հրդեհը շուտով տարածուեր և երեք մասի բաժնուեր է. մէկ թեւը՝ դէպի կառավարական պաշտօնարանի պողոտան, մէկը՝ դէպ ի Գիւրճիւնլը խան և միւսն ալ Սանտըքճըլար։ Ամէն կողմէ եկած ջանքերով գիշերուան ժամ 5ին կարելի եղեր է հրդեհին առաջքը առնել։ Արասթէ Իչէրիսի ու Սանտըքճըլար Ճատտէսի ամբողջովին այրեր են. իսկ կառավարական պաշտօնարանին պողոտային վրայ շէնքերուն մէկ մասը, մինչեւ Տէմիրճիլէր փողոց։ Հրեաներու փողոցի գլուխի օթէլը այրելէ ետքը կարելի եղեր է մարել։ Նիւթական վնասը 80-100,000 ոսկի կը հաշուուի։ Այրած շէնքերուն մեծ մասը ապահովագրուած չէր. ապահովագրական Ընկերութեանց վնասը 10-15,000 ոսկի կ'ենթադրուի։ Հրդեհը մարելու համար աշխատող միջոցին երկու հոգի վիրաւորուեր են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Մայիս 17էն 25 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 172, որոնց 4ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 7ը՝ ծաղկախտէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 25ը՝ հիւծախտէ, 10ը՝ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ԷՅՈՒՊ բնակող Զէքիէ անուն կին մը, առջի օրը, Սալմաթօմրուքի կողմերը պարապ գետին մը խոտ հաւաքած ատեն, ինկաւ ջրհորի մը մէջ, որ խոտերով ծածկուած էր և չկրցաւ տեսնել։ Խեղճ կինը մեռաւ այդ անկումին հետեւանքով։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ Պանքային Սելանիկի ճիւղին Տնօրէն Պ. Ալֆրէտ Միզրահի, այսօր Կ. Պոլիս ժամանեց առտուան կառախումբով։

ԳԱԼԱԹԻՈՅ Արապ Ճամիի կողմը, երէկ իրիկուն, խանութպան մը դաշոյնով զարկաւ մարդ մը, ուրկէ առնելիք ունէր։

ԱՐՆԱՎՈՒՏՔԷՕՅԻ ՀՐԴԵՀԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առնաւուտքէօյի մէջ կիրակի գիշեր պատահած հրդեհին համար զոր երէկ ծանուցինք, հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, հրդեհը սկսած է Առնաւուտքէօյի Նաւահանգիստին դիմացի Այազմա Ճատտէսի ամէնէն վերի ծայրը՝ ալ կողմը գտնուած փողոցին անկիւնի փայտաշէն տունէն։ Այդ տունը չորս ընտանիք կը բնակէին, սակայն կիրակի ըլլալով ծովեզերք գացած էին, որով կրակը սկսած ատեն տանը մէջ մարդ չկար։ Կ'ըսուի թէ տան վերի յարկը գտնուած Աստուածածնայ պատկերին առջեւի կանթեղէն ծագած է հրդեհը։ Կրակը յանկարծակի տարածուելով, բոցերը սկսան պատուհաններէն դուրս ելլել և դրացիները այդ միջոցին տեսան հրդեհը։ Թէեւ ամէն ջանք ըրին, բայց ջուր չգտնուելով կարելի չեղաւ մարել, որով կրակը տարածուեցաւ։ Այդ կողմերը բոլոր տուները փայտաշէն էին և խիտ առ խիտ. բնակիչները տեսնելով որ հրդեհը արագութեամբ կը տարածուի, իրենց կարասիները ազատելու զբաղեցան, մինչդեռ կրակը կը շարունակէր իր ընթացքը։ Ջրհանկիրները անկարելիին առջեւ կը գտնուէին, վասն զի ջուր չկար և Տէրքոսի ջուրի ծորակներուն բանալիներն ալ կարելի չեղաւ գտնել։ Հրդեհը հետզհետէ տարածուելով մէկ թեւը գնաց Բալաս փողոցը, երկրորդը Տէրէ Իչի, երրորդն Եէնիմահալլէի կողմը և չորրորդն ալ դէպի Այազմա Ճատտէսի։ Ջրհանկիր զինուորներու վաշտերը ժամանելով, յունական եկեղեցիին շրջակայ Տէրքոսի ջուրի ծորակը բացին և միւս կողմէ ալ ծովէն ջուր առին. այդ կերպով սկսան ամէն ճիգ թափել՝ հրդեհին ընթացքը կասեցնելու համար։ Շիրքէթի 41 թիւ շոգենաւը Պոլսոյ կողմէն ջրհաններ առաւ, Շրջակայ գիւղերէն և նոյն իսկ ասիական եզերքէն նաւակներով ջրհաններ ժամանած էին։

— Հրդեհը չորս թեւի վրայ շարունակելով գիշերուան ժամ 6ին հազիւ կարելի եղաւ մարել։ Եէնի Մահալլէի, Բիւյիւք Այազմայի, Եաղհանէ ու Եաղհանէ Ջըքմազ փողոցներուն, Տէրէ փողոցին, Պէօյիւք Այազմա Ճատտէսի մէջ և Բալաս փողոցին ու Տէրքոսի աղբիւրին շրջակաները այրեցան ընդամէնը հարիւր յիսունեօթը տուն, տասներկու խանութ՝ նպարավաճառ, գինետուն եւայլն, և յունական աղջկանց վարժարանը։ Կրակը տարածուած էր մինչեւ դեղագործ Ռիկաքի, Պէօյիւք Այազմա Ճատտէսի դեղագործ Թանաչի ու Բաթատորուլոյի և Եէնիմահալլէի մէջ Բոսթի Րէիսի տուները. այդ տեղերը կարելի եղաւ կասեցնել հրդեհին ընթացքը։

— Ինչպէս վերը ըսինք, Աստուածածնայ պատկերին առջեւի կանթեղէն մօտը գտնուած լաթը բռնկեցաւ։

— Քաղաքապետ Րէշիտ փաշա, որ ինչպէս ծանուցինք, ուրիշ պաշտօնատարներու հետ հրդեհին վայրը փութացած էր, ամէն ջանք ըրաւ հրդեհը մարել տալու մասին։ Ն. Վսեմութիւնը յետոյ հըրդեհին վայրը աչքէ անցուց և հոս ու հոն ապաստանած հրկիզեալները սփոփեց մխիթարիչ խօսքերով. նաեւ հարկ եղած հրամանները տուաւ, զանոնք պատսպարելու համար, որով հրկիզեալները յարմար տեղեր պատսպարուեցան ոստիկաններու և Թաղապետական պաշտօնեաներու կողմէ. թէ՛ նոյն գիշերը և թէ երէկ հաց ալ բաշխուեցաւ հրկիզեալներուն։

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց իսկոյն պատսպարել աղքատ հրկիզեալները, հաց ալ բաշխել և անոնց մէկ ցուցակը պատրաստելով մատուցանել յառաջ Կայս. Գահոյից։ Քաղաքապետ Րէշիտ փաշա ալ իսկոյն ձեռնարկեց Կայս. այդ հրամաններուն գործադրութեանը. որոշեց այն տեղերը ուր, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, տաղաւարներ պիտի շինուին՝ հրկիզեալներուն ժամանակաւոր բնակութեանը համար։ Պէտք եղած տեղերը հրաման տրուեցաւ շուտով ղրկելու շինուածանիւթերը, կառուցանելու այդ տաղաւարները՝ Բիւյիւք Այազմայի կողմերը։

—Հրկիզեալներուն ցուցակը պատրաստուած ըլլալով այսօր Կայս. Գահոյից պիտի մատուցուի։

— Այրած շէնքերուն մէջ միայն երեք տուներ ապահովագրուած էին, որով ապահովագրական Ընկերութեանց վնասը երկու հազար ոսկիի չափ է։

— Թաղապետական պաշտօնեաները երէկ սկսան քննել տալ հրդեհի վայրը գտնուած պատերը և ծխնելոյզները։

— Հրդեհին ատեն Պէօյիւք Այազմա Ճատտէսի տուներու պատուհանները բռնկեցան, բայց կարելի եղաւ շուտով մարել. հակառակ պարագային հրդեհը այդ կողմէն ալ պիտի տարածուէր։

— Հրկիզեալներուն թիւն է հազար հինգ հարիւր։

—Յոյն հաստատութեան մէջ հանգանակութեան ձեռնարկուեցաւ հրկիզեալներուն ի նպաստ։

—Սապահ, այս հրդեհին առթիւ, ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Վոսփորի գիւղերուն մէջ հրդեհ մարելու համար պէտք եղած միջոցները չկան, որով մինչեւ որ ջրհանկիր զինուորները հասնին, հրդեհները կը տարածուին։ Հետեւաբար իւրաքանչիւր գիւղին մէջ նոր տեսակ ջրհաններ եւայլն պէտք է գտնուին։ Նաեւ Տէրքոսի ջուրի ծորակներուն բանալիներն ալ միշտ պատրաստ ըլլալու են։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Յ. Գ. ՄԸՄԸՐԵԱՆԻ
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆՑ

Տասնեւիններորդ Դար եւ Յովհաննէս Պռուսացի Տէրոյենց.— Բանասիրական, ժամանակագրական ու կենսագրական համառօտութիւն մը՝ 19րդ դարու ժամանակագրութեանց, կարեւոր մանաւանդ բարոյական ու կրօնական շինիչ խրատներով ու թելադրութեամբք. գին $12^1/_2$ ղրուշ։

Ստուերք Հին Դէմքերու.— Տետրակ մը հին նշանաւոր դէմքերու պատկերացում վաւերական տեսութեամբք և աշխարհաբար կուռ ոճով, որ և կրնայ իբրեւ աշխարհաբար դասագիրք ծառայել դպրոցաց. գին 5 ղրուշ։

Հին Օրեր եւ Պոլիս Խաչատուր Միսաքեան.— Խ. Գ. Միսաքեան նշանաւոր փիլիսոփային կենսագրութիւնը հանդերձ ժամանակակից դէպքերով, որ ունի բանասիրական կարեւոր արժէք. գին $7^1/_2$ ղրուշ։

Կը գտնուին Պոլսոյ բոլոր գրավաճառներուն, Բերա՝ Վայսի խանութը և հեղինակին քով։ 30 հատէ աւելի խնդրողներու համար 30 % զեղչ կ'ըլլայ։ Դիմել հեղինակին հասցէին Գըլըճեան Գրատուն, Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար։ 20-11

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ, ԿՏԱԿՆԵՐԸ, ՎԱԳՖՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐԸ

Գաղափար մը տալու համար թէ մեր Ազգ. Հիւանդանոցը ո՛րքան կալուածներու, արժեթուղթերու, կտակներու և վագֆներու տէր է, Հոգաբարձութեան 1906ի Տեղեկագրէն առնելով, քաղուածաբար կը ներկայացնենք ստորեւ անոնց թիւը և արժէքը, որոնք ամէնէն շահեկան էջերը կը կազմեն նոյն տեղեկագրին.—

Եէտի-Գուլէի մէջ Հիւանդանոցը ունի դէմի պարտէզը, (տարեկան վարձք 5940 ղրշ.). պօսթանին մուլքը և կէօրիկը. այս պօսթանէն մէկ քանի տարիէ ի վեր վարձք առնուած չէ, և դատ տակ է. Նաեւ Հիւանդանոցի դէմի արճարանը և պարտէզը որ այժմ Ուրանոցի թաղուած են. Իսկ դէմի մեծ պարտէզին եռակը իբր 80 արտավար ագղ Եդուադեսի Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ Հիւանդանոցին փոխանցուած է իբր նուէր՝ Ս. Աթոռին կողմէ. Սամաթիոյ մէջ ունի հինգ կտոր կալուած. չիվիճելի խանութ մը (350 ղր. տարեկան վարձքով), կէօրիկ մը 1/2 բաժինը, գետին մը 3/4 բաժինը և 169 կանգուն տեղ. Եէնիգաբուի մէջ՝ երեք տուն, որոնց երկուքին 960ական ղրշ. (մի՛շտ տարեկան) վարձք կ'առնէ, իսկ երրորդ տան մէկ-երկու սենեակները միայն բնակելի ըլլալով, ողջաա ընտանիքի մը յանձնուած է ձրիաբար. Գումգաբուի մէջ արճարան մը (1920 ղրշ.). Զուգաբ Չէշմէ Թաչխանի մէջ սենեակ մը (360 ղրշ.). Եթ Մէյտանի մէջ սենեակ մը (648 ղրշ.). Շահզադէ Պաշի Տիրէքլէր Արասի, խանութ մը՝ (1080 ղրշ.). Սուլթան Պայազիտի մէջ չորս խանութներ որոնցմէ Հասան Փաշա խանի տակ գտնուող երեք կրպակներէն վարձք չառնուիր, սեփականութիւնը խնդրոյ տակ ըլլալով. իսկ մէկը կը բերէ 600 ղրշ. Մեծ Շուկայի այլեւայլ փողոցներուն մէջ 13 խանութներ և սենեակներ, որոնց ամբողջ հասէն կ'առնէ 3469 ղրշ. վարձք. չորս հատը վերջին երկրաշարժէն փլասուած, նորոգուած և սակայն դեռ չեն վարձուած. Նոյնպէս երկու քէբէնկ տօլապները չեն վարձուած. Նաեւ Կէտիկ Փաշայի, Ուզունչարշի, Վէզիր խանի, Վալիտէ խանի, Մեծ Նոր խանի, Թարաքճըլար, Եըլտըզ, Թերգամուլ, Ղալաթիոյ և ուրիշ մէկ քանի խաներու մէջ ունի 37 կտոր կալուածներ, (տուն, կրպակ, մաղազա և խանի բաժիններ, սենեակներ, բաժ մը 11 սենեակով), որոնցմէ կը ստանայ տարին 47,395 ղրշ. Այս կալուածներուն մէջ կան նաեւ երկրաշարժէն փլած խանի մը մասը և սենեակներ ու տեղը անորոշ սենեակ մը. Բերայի մէջ ունի 11 տուներ, խանութներ և գետիններ՝ 21,196 ղրշ տարեկան վարձքով. Ֆերիգիւղի մէջ ունի՝ Թաթավլա ճամբուն 300, և Բալաթ փողոցին մէջ 1499 կանգուն հող. Սկիւտարի մէջ 13 հատ տուն և կրպակ՝ 4132 ղրշ տարեկան վարձքով և 1554 կանգուն գետին և Գէնկլըր, Պօսթանճըր, Խասգիւղի ու Գալաթի մէջ՝ 1800 կանգուն գետին և քէրէսթէճիի կէօրիկ մը. Սամաթիոյ Ողլուքչիլուղի, Զանգգըլէր՝ Նարլըգիւղի մէջ՝ ծիթաստան մը 400 ծառով, Էսիրնէ, Գասըմփիւղի և Կէմլէյիկի՝ Պէնլի գիւղին մէջ ծիթաստան մը՝ (1 1/2 արտավար) տարեկան 8390 ղրշ վարձքով. իսկ Բաքըրգի մէջ ունի արտ մը՝ (սեփականութիւնը խնդրոյ տակ), Աստրագարի մէջ պարտէզ մը՝ 13 արտավար և Մագրիգիւղի մէջ գետին մը 800 կանգուն. Հիւանդանոցը ունի նաեւ 25 կտոր նուիրեալ տուներ, կրպակներ, ծիթաստաններ, մուլքեր և կէօրիկներ, որոնք իրենց տէրերուն մահէն ետքը Հաստատութեան պիտի պատկանին. Արդի Հոգաբարձութեան օրով 11 կտոր կալուածներ ծախուած են՝ 161,175 ղրշ արժէքով և 9 կտոր կալուածներ կտակուած են հանգուցեալներուն կողմէ. Պէյլէրպէյլի Տիկին Եղսոս Համբարձումեանէ տուն մը, Գրուեցի Տէր և Տիկին Յովհաննէս Պատաեանէ Գումգաբուի մէջ իրենց սեփական երկու տուները. Կարապետ էֆ. Բալեճեան Զուխաճը խանի տակ գտնուող մուլք և կէօրիկ խանութը գնելով Հիւանդանոցին կտակած է. Սամաթիոյ տէօգմէճի Ջաքար աղա Գրիգորեան փոյթաշէն հինգ հատ տուն և 50 կանգուն գետին մը, պայմանաւ որ իր և իր կնոջ մահէն յետոյ Հիւանդանոցին պատկանին և գանգան հաստատութեանց տարեկան մէկ մէկ կտոր. Կարաժին յառակացուի Հիւանդանոցի Սնտուկէն. Տիկին Աղնիւ Գ. Շիշմանեան իր որդւոյն ի յիշատակ 1000 օսմ. ոսկի կտակէ զատ, Գասըմփիւղի մէջ ունեցած երկու տուները ևս կտակած է. Սամաթիոյ Տիկին Անտոնիկ Սարիմեան տեղւոյն մէջ գտնուող մէկ տունը. Պրուսացի Գրիգորիս էֆ. Ե. Բէզճեան Գումգաբուի մէջ ունեցած մէկ տունը. Սամաթիոյ Տէր և Տիկին Նշանեան աղա Փափազեան տուն մը. և Գասըմփիւղի Տիկին Մարեանէ Թովմաեան իր մէկ տունը տակի խանութով. (այս կալուածները ամէնքն ալ միայն յետ մահու պիտի մնան Հիւանդանոցին). Իսկ Հոգաբարձութիւնը կտակներէ գանձած է 4684 ղրշ., իսկ ինը կտակներէ վճարած է Մայր եկեղեցին 1250 ղրշ և Ս. Խաչի՝ 400 ղրշ. Հիւանդանոցը մայրաքաղաքիս այլ և այլ թաղերուն մէջ ունի 190 վագֆներ. Ունի նաեւ 192 հատ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղւոյ պարտաթուղթ, 7 հատ սուլթանական պարտաթուղթ, 1 հատ վիլ ու Լիան, 27 հատ Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն, 1 պուլկարական պարտաթուղթ, 7 հատ վիլ ու Պրիւսէլ 1886ի, 1 հատ Եվկաֆը հիւյամ՝ 46,776 ղրշ. արժէքով, 160 հատ Օսմ. Ֆոնսիլիէ Միացեալ, 1889 Բաժիկի Արեւեստանաակների երկու տամակներ և 10 հատ Եգիպտական Իւնիֆիէ. Ընդհանուր արժեթուղթերու արժէքն է 282947 1/4 ղրշ.

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Պատ. Խմբագրութիւն
Արեւելք օգտաշատ օրաթերթի
Տէր Խմբագիր

Երէկուան Թերթիդ մէջ Պ. Ս. Թիւթիւնճեանի Սկիւտարի Աղքատախնամին վերաբերեալ մէկ յօդուածին մէջ զարմանօք տեսայ իմ անունս ալ խառնուած։ Խղճի պարտք կը համարիմ յայտարարել թէ իմ մասիս ակնարկուած իրողութիւնը ճշմարտութեան հակառակ է, վասն զի խնդրոյ նիւթ եղող կինը ամիսներով խնամուած է Աղքատախնամի կողմէ, և երբ բժիշկին յայտարարութեամբ այլեւս հարկ տեսնուեր է դադրեցնել դարմանումը, Սակայն իմ միջամտութեանս վրայ, զեր անձամբ բրի Աղքատախնամի Ատենապետ էֆէնտիին մօտ, անոր հրամանաւ վերստին դարմանումը ու խնամքը սկսուած են նոյն կնոջ մասին. (Ծ. Խ. այս տողերը դիտմամբ ընդգծեցինք) այս բացորոշ իրողութիւնը եւս յայտնի ապացոյց մըն է որ աղքատ հիւանդները բարեխնամաբար կարծուածին պէս անխնամ չեն մնացած, ընդհակառակը, անոնք առաւելագոյն եղած են մանաւանդ հոգածութեան։

Մնամ աղօթարար
ՎԱՀՐԱՄ ՔՀ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Լուսարարապետ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ
Սկիւտար-Սելամսըզ

* *

Անկողմնակալութեամբ հրատարակելով Տ. Վահրամ քահանայի նամակը, հակառակն կը գտնենք իր վկայութիւնը։ Եթէ խնդրոյ առարկայ եղող աղքատ կինը ամիսներով դարմանուեր է և բժիշկին վկայութեամբ «հարկ տեսնուեր է դադրեցնել դարմանումը», այսինքն կինը բուժուեր և դարմանումի պէտքը չէ ունեցեր, ինչո՞ւ Տէր Հայրը «անձամբ» դիմեց ըրեր է Աղքատախնամի ատենապետ էֆէնտիին և ինչպէ՞ս «անոր հրամանաւ վերստին դարմանումը և խնամքը սկսուած են»։ Եթէ աղքատ կինը հիւանդ էր, ինչո՞ւ դարմանումը դադրեցուցեր են և եթէ կինը հիւանդ չէր, ինչո՞ւ դարմանումը վերստին սկսեր են։ Այս հակասութիւնը անբացատրելի կը մնայ Տ. Վահրամ քահանայի նամակին մէջ։

Ծ. Խ.

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻՆ 300 ՈՍԿԻՆ. — Սկիւտարէն մեզի կը գրեն.— Սկիւտարի Աղքատախնամի մասին Պատ. Թերթիդ մէջ գրուածները հոս համակիր ընդունելութիւն մը գտան ու գրեթէ բոլոր թաղեցիներուն կողմէ, քանի որ բոլորական ճշմարտութիւններ են անոնք։ Այժմ կ'ըսեն. Վարչութեան և Տնտես. Խորհուրդին ուշադրութեանը կը յանձնենք Աղքատախնամին վերաբերեալ 300 ոսկիի գումարին խնդիրը, որ հակառակ դեռ վերջերս Քաղաք. Ժողովի որոշումներուն արքին մէջ եղած պաշտօնական յայտարարութեան, Աղքատախնամի անդամները ի պահ դրած են նոյն մարմինին գանձապետ Մաղաքեան էֆ. Նալպանտեանի քով։ Այս գումարը, ինչպէս յայտնի է, Սելամսըզի մէջ գտնուող տան մը և խանութի մը արժէքն է զոր սակէ առաջ Աղքատախնամը վաճառեց։ Ներելի է՞ արդեօք հարցնել այդ մարմնի անդամներուն, որոնց մէջ Պատրիարքարանի պաշտօնեաներ չէ որ կը պակսին և տեղեակ պաշտօնական գործառնութիւններու, թէ ինչո՞ւ զանցառութեան այդ գումարը ի պահ դնելով անհատի մը քով, երբ Հրահանգը բացայայտապէս կը տրամադրէ բարենպատակ հաստատութիւններու դրամները Ազգ. Պատրիարքարանի միջոցաւ ի պահ դնել դրամատան մը մէջ։ Արդեօք Աղքատախնամին անդամները մինչեւ հիմա քանիցս չը լսեցի՞ն և թերթերու մէջ չը կարդացի՞ն թէ այլ և այլ եկեղեցիներու և վարժարաններու գումարներ, որոնք չա՛տ աւելի հաստատուն համբաւ ու անուն ունեցող և առեւտրական հրապարակին չա՛տ աւելի ծանօթ Տնօրէններու քով ի պահ դրուած էին, սա նոյն թանաքական տագնապին և առեւտրական ձախորդութիւններու երեսէն, հիմա թէ չատ միասններու ենթարկուեցան։ Արդեօք Աղքատախնամին գործունեայ անդամները իրենց անձնականին եղած գումարներուն մասին այսպէ՞ս պիտի վարուէին։ Եւ արդեօք ասոր համա՞ր է որ Մաղաքեան էֆ. Նալպանտեան, այնքան խղճմտօրէն կը պաշտպանէր նոյն մարմնին անդամները և ի հաշիւ անոնց կը պատասխանէր։ Ամէն պարագայի մէջ, Ազգ. Սկիւտարի աղքատ հիւանդներուն պիտի խնդրենք որ Կեդր. Վարչութիւնը նկատի առնէ իր պատրաստած Հրահանգին որոշ և մէկի՛ն տրամադրութեանց հանդէպ գործուած այս զանցառութիւնը, և յանձնարարէ Տնտես. Խորհուրդին, որպէսզի նոյն գումարը տեղւոյն և Ազգ. Պատրիարքարանի միջոցաւ յանձնէ մ'ին դրամատան, որու քով արդէն ի պահ դրուած են և կը դրուին բոլոր բարենպատակ հաստատութիւններու պատկանող դրամները և արժեթուղթերը։

ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴ մը՝ Օր. Զապէլ Օտեան Սկիւտարէն Պուլկարաց Էկզարքարանը դիմելով ընդունած է օրթոտոքսութիւնը, ամուսնանալու համար Պուլկար երիտասարդի մը՝ Պ. Տիմիթրի Բօբօֆի հետ, որ քարտուղարի պաշտօն կը վարէ էկզարքարանին մէջ։ Ամուսնութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս կիրակի։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ մէջ անցեալ կիրակի երգուած հաւաքոյն Ս. Պատարագին ներկայ գտնուած են Կէտիկ Փաշայի փիլասացի բէկերու վարժարանին հայերը և դաւ միալով ներդաշնակ երգեցողութենէն, հաւաքոյն պատարագին մէկ օրինակը խնդրած են Մէհմէրեան էֆ.է, որ պատրաստուած է պատրաստել հատ մը և ղրկել։

— Յառաջիկայ կիրակի Մայր եկեղեցիի Դպրաց Դասը իր հրաժարեալ Դպրապետ Մինէրեան էֆ. Տէր-Անտոնեանի տեղ նոր դպրապետի մը ընտրութիւնը պիտի կատարէ։

ՌՈՏՈՍԹՕՅԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Արիստակէս եպս. Վանքեան իր թեմական այցելութեան միջոցին Զօրլուէ Սիլիվրի անցած է. տեղւոյն Ազգ. վարժարանը վաղուց հետէ խարխուլ վիճակ մը ունէր և վերաշինութեան անհրաժեշտութիւնը սրբազանութեան հանգամանք մը առած էր հեզահետ. որդէն Տեղապահ Սրբազանին անդրանիկ այցելութեան առթիւն ալ այս կենսական խնդիրը նկատողութեան առնուելով հարկ եղած դիմումները կատարուած են տեղական իշխանութեան մօտ. այս անգամ նուիրահաւաքութեան ձեռնարկուած ըլլալով՝ 170 օսմ. ոսկիի չափ գումար մը նուիրուեր է այդ նպատակին։ Վանքեան Սրբազան նուիրահաւաքութիւնը քաջալերելու և գրքիւ մը ըլլալու համար, 10 ոսկիի գումար մըն ալ ինք տուած է. Նոյնպէս ուրախալի է որ տեղւոյն Յունաց Մետրոպոլիտը Տ. Դէնէնէոս Սրբազան, որ միշտ համակրութիւն և սէր վերաբերմունք ցոյց տուած է Սիլիվրիի մերաշնէից, այս առթիւ եւս 10 ոսկի նուիրած և իր աջակցութիւնը խոստացած է ամէն կերպով։ Տ. Դէնէնէոս օրերս մօտ յանձն առած է օգնասաեր մէջ իր Պոլիս կատարելիք ուղեւորութեան առթիւ յատկապէս մեր Պատրիարքարանը եւս երթալ և Սիլիվրիի վարժարանին վերաշինութեան համար դիւրութիւններ ձեռք բերել։

ՀԱՅ-ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Կ. Պոլսոյ Հայ Աւետ. եկեղեցւոյ օրիորդներու (Օժանդակ) ընկերակցութիւնը չորեքշաբթի ընտանեկան շրջանակի մէջ դաշտային հանդէս մը տալու նոյն եկեղեցւոյ Վասփորականն անդամներէն ծիլաճեանց պարտէզին մէջ և յաջողեցաւ գրեթէ հայթայթել գումարը զոր առանձնած է վճարել Պարտիզակի որբանոցը ղրկուած կիսաթոշակ որբի մը համար։

— Մայիս 6ին Սըլզարի միսիոնար Վեր. Հ. Թ. Փէրրի 70ամեակը տօնուած է տանը մէջ երկոտ բազմութեան մը ներկայութեան։ Այդ առթիւ Տր. Գ. Սիւնի էֆ. պատշաճ ուղերձ մը խօսած և բարեկամներու կողմէ արծաթ գաւաթ մը նուիրած է Վեր. միսիոնարին։

— Մարաշի Աստուածաբանական վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտ Յակոբ էֆ. Ջէյթունցեան իբրեւ քարոզիչ հրաւիրուած է Այնթապի երրորդ եկեղեցին։

— Մարաշի միսիոնարներէն Մր. Մէգոլլըմ Զէյթունի և Ֆրնուզագի եկեղեցիներուն այցելած և մէյմէկ կիրակի մնալով հոգեւորապէս մխիթարած է զանոնք։

ՅՈՒՇԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՍԷՓ ԷՖ. ԷՄԻՆԵԱՆԻ

(ճարտարագէտ-ճարտարապետ)

Բերայի Հայ-Հռոմէականներու Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին մէջ չորեքշաբթի առտու ժամը 9ին տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը ճարտարագէտ-ճարտարապետ Յովսէփ էֆ. Էմինեանի, եղբայր ֆրանսական դեսպանատան հանգուցեալ թարգման Անտոն էֆ. Էմինեանի։ Հանգուցեալին դագաղը կը հանգչէր տաճարին մէջտեղը, մահարձանի մը վրայ, շրջապատուած կերոններով և ծաղկեպսակներով։ Այս տխուր առթիւ ամբողջ ճակատը վառուած էին և սեւերով պատուած էր ամէն կողմ։ Դասին մէջ ուղակէր կեցած էին Վենետիկի Միաբանութենէն Հ. Յուսիկ Ծ. վրդ. Մինասեան, Հ. Եսայի վրդ. Տայեցի և Հ. Ալեքսիս վրդ. Յովսէփեան, Վիեննայի Միաբանութենէն Հ. Գրիգորիս Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան։ Դասին ետին իբր սգակիր կեցած էին հանգուցեալին եղբայրը Յովհաննէս էֆ. Էմինեան և հանգուցեալին որդին Ռաֆայէլ էֆ. Էմինեան ու իր ընտանեկան պարագաները։ Ներկայ էր ամէն դասէ յուղարկաւորներու ընտրեալ բազմութիւն մը, ուր կը գտնուէին Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարանի վարչական Խորհուրդներուն անդամները, ինչպէս նաեւ Արթուրէս Հիւրմիւզ, Գարագաշեան Յովհաննէս, Գասապեան Վիչէն, Մամճեան Պօղոս, Յովհաննէս Էլմըզ, Թօլայեան Յովսէփ, Շիշմանեան Զորէն, Ոսկեան Գրիգոր, Կամիտաս և Յարութիւն եղբարք, Ավնաւորեան Պետրոս, Չէլեպեան եղբարք, Սավայեան Յովհաննէս, Սամուէլեան, Մազլումեան, ճարտարապետ Զըլլըեան, Պէճրոեան Գրիգոր, Նուրիճեան, Բորլաբի Գրիգոր, Սեդրակ Ֆերհատ, Տրդատ Թրեանց, Ունճեան Յակոբ, Գրիգոր Մալխաս, Զօպանեան և այլ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ։ Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան կը նախագահէր Պագչեան Հ. Նիկողոս Ծ. վրդ., իր չուրջը ունենալով բազմաթիւ վարդապետներ։ Արարողութիւնները երգուեցան տեղւոյն Դպրաց Դասին կողմէ, դաշն հանդիսաւորութեամբ։ Արարողութիւններուն աւարտումէն յետոյ, ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին եղբօրը և զաւկին։ Յետոյ դագաղը քառաձի շքեղ մահկառքով մը և թափօրով մինչեւ եկեղեցիին անկիւնը տարուեցաւ, ուրկէ բազմաթիւ հետեւորդներով փոխադրուեցաւ Շիշլիի Հայ-Հռոմէականներու գերեզմանատունը և հոն Էմինեանց յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուեցաւ հանգուցեալին մարմինը։

⁂ Կ.-Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան ցաւակցական քարթ մը ուղղած է հանգուցեալին այրիին և զաւկին։

⁂ Վենետիկի Մխիթարեաններու Պոլսոյ գործակալ Հ. Յուսիկ Ծ. վրդ. Մէհեասեան և Բերայի Մխիթարեան վարժարանի Տեսուչ Հ. Եսայի վրդ. Տայեցի անձամբ հանգուցեալին բնակարանը երթալով, իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Յովսէփ էֆ.ի որդւոյն և որդւոյն, յանուն Մխիթարեան Միաբանութեան՝ Ռաֆայէլեան վարժարանի նախկին պատուաւոր անդամին, Յովսէփ էֆ.ի անակնկալ մահուան առթիւ։

⁂ Հայ-Հռոմէական հասարակութիւնը Էմինեան էֆ.ի մահով կը կորսնցնէ յարգելի և ծանօթ անձ մը, որ իր արուեստին միացուցած էր նաեւ զարգացած քաղաքական միտք մը։ Ա՛ն ամէն կարգի ձեռնարկները որոնց իրեն խնամքներուն յանձնուած էին, արուեստի գիտական նրբութեամբ և խղճմտութեամբ ի գլուխ հանած էր։ Հանգուցեալը իր տնտեսական ձեռներէցութեամբ ամէն բարենպատակ հաստատութեանց չնչութեան անձնուիրաբար իր օժանդակութիւնը նուիրած է։ Վերջերս իրեն յանձնուած էր նաեւ Գումգաբուի Պէզճեան Մայր վարժարանին վերաշինութեան յատակագիծը պատրաստելու հոգը, ինչպէս նաեւ Շիշլիի Հայ-Հռոմէականներու գերեզմանատան մատուռի շինութիւնը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, յուլիս 7)

ՌԵՎԱԼԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 յուլիս.— Էտուարտ թագաւորը, թագուհին և Վիքթորիա իշխանուհին Վիքթորիա էնտ Ալպերդ արքայական զբօսանաւով այս առտու կանուխ ճամբայ ելան Չէրնէսէ դէպ ի Ռէվալ։ Նաւուն մէջ կը գտնուին նաեւ անգլիական ընդհ. քննիչը Սըր Ճոն Ֆրէնչ, ծովային գործոց նախարար ծովակալ Սըր Ճոն Ֆիշըր, արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Չարլս Հարտինճ, Պետերսպուրկի անգլիական դեսպան Սըր Արթուր Նիքոլսըն, դեսպանատան խորհրդական Պ. Օ'Պայրն, Պետերսպուրկի անգլ. դեսպանատան նաւային և զինուորական կցորդները, հարիւրապետ Սդանլէյ և գնդապետ Ուինտամ, պալատական առաջին պատուակալ տիկին կոմսուհի Անդրիմ, թագուհւոյն մասնաւոր թիկնապահ՝ Լորտ Համիլդըն օվ Տալցէլ, թագաւորին պալատական արարողապետը՝ կոմս Հօու և ուրիշ պալատական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։

ՓԱՐԻԶ, 6 յուլիս.— Պէօրզէն Քուրիէր կ'իմանայ Պետերսպուրկէն թէ Ցարին եղբայրը Միքայէլ մեծ դուքսին անգլիացի Վիքթորիա Բաթրիսիա իշխանուհիին հետ ամուսնութեան խօսքը կայ։ Իշխանուհին Քօնոթի դուքսին երկրորդ դուստրն է և մեծ դուքսը, որ քաղաքական կեանքէ հեռու կ'ապրի և մօրը սիրելին է, իշխանուհին, որ չատ սիրուն է, տարի մը առաջ սիրահարուած էր անգլիացի ազնուականի մը, բայց քաղաքական շահերու պատճառաւ անկարելի դառնալով այդ միութիւնը, իշխանուհիին ծնողքը երկարատեւ ճամբորդութեան մը ձեռնարկած էին անոր հետ։

ԼՈՆՏՈՆ, 6 յուլիս. — Տէյլի Կրէյֆիք հետեւեալը կը գրէ թագաւորին Ռուսիա այցելութեան առթիւ. — «Համոզուած ենք թէ այս այցելութիւնը մեր երկրին և Ռուսիոյ միջեւ լաւագոյն յարաբերութեանց նշան մը պիտի ըլլայ և ամէն խելացի ու չըչեղ Անգլիացի ուրախ պիտի ըլլայ այս այցելութեան համար։ Ցաւալի է սակայն որ Անգլիոյ մէջ Նէշընըլ Ռիվիու և Բարիզի մէջ Թանն գաղափարներուն կուսակիցները Ֆրանսայի և Ռուսիոյ հետ մեր կնքած վերջին համաձայնութեանց մէջ տարբեր բան մը կը նկատեն՝ այսինքն տէրութեանց բոլորովին նոր և յարձակողական մէկ խմբաւորումը։ Այդ անձերը, ինչպէս կ'երեւի, տակաւին կարող են երեւակայել թէ միջազգային բարեկամութիւն մը կրնայ լաւ ըլլալ, և այնպէս կ'ենթադրեն թէ առերկա համերաշխ հակակութեան մը պիտի ծառայէ։ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ հետ մեր համաձայնութեան բուն արժէքը այն է որ այդ համաձայնութիւնը վերստին մեզ կուտայ միջազգային ասպարէզին վրայ մեր գործելու ազատութիւնը։ Մենք կ'ուզենք ամէն տէրութեանց հետ բարեկամ մնալ և ամէն վայրկեան ի վիճակի ըլլալ մեր ազդեցութիւնը ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման նուիրելու։

ՓԱՐԻԶ, 6 յուլիս.—Գերմանիոյ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ չատ մեծ ուշադրութեամբ կը հետեւին Ռէվալի մէջ տեղի ունենալիք վեհապետական տեսակցութեան։ Անգլիոյ թագաւորին այս այցելութիւնը լոկ քաղաքավարական այցելութիւն մը չեն համարիր, այլ կը կարծեն թէ երկու վեհապետները քաղաքական կարեւոր խնդիրներու վրայ պիտի խորհրդակցին և կը կարծուի թէ այդ խորհրդակցութիւններն ալ նպատակ ունին Անգլիոյ մէջ տիրող քաղաքական ուղղութիւնը, որուն նպատակն է կղզիացընել Գերմանիան։ Ռուսիա որ այս մասին չէզոք դիրք մը բռնած էր ցարդ, այժմ տակաւ Անգլիոյ կողմը պիտի հակի, եւ ռուսագերման յարաբերութիւնները պիտի խանգարուին։ Գերման դիւանագիտութիւնը թէեւ մեծ հանդարտութեամբ, բայց մեծ ուշադրութեամբ կը դիտէ այս ջանքերը, և կը յուսայ թէ անկարելի պիտի ըլլայ կնճռոտել Ռուսիոյ և Գերմանիոյ կառավարութեանց յարաբերութիւնները, որոնք լաւագոյն են այս պահուս. Միլիդէրիշ-Բոլիդիշէ Քօռեսբօնտէնց, որ Պերլինի քաղաքական բարձրագոյն շրջանակին հետ լաւ յարաբերութեան մէջ է, հետեւեալը կը գրէ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ յարաբերութեանց վիճակին վրայ.— «Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կարեւորութիւն կը տրուի սա պարագային թէ ո՛չ կայսրը և ոչ ալ պալատականները ներկայ չգտնուեցան արքայական նոր Օբերային մէջ Պետերսպուրկի դերասաններուն կողմէ տրուած ներկայացմանց։ Նոյնպէս զինուորական ատեաններուն մեծ մասը հեռու մնացին ռուս Օբերայի դերասաններուն ներկայացումներէն։ Երբ 1906ի ձմրան մէջ ռուս արուեստագէտները Պերլին եկած էին, Վեհապետը ռուսական համակրութեամբ ներկայ գտնուած էր ներկայացմանց և չատ գնահատելի կերպով խօսած էր անոնց մասին։ Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կ'ըսեն թէ Պերլինի բարձր ընկերութեանց կողմէ ռուս արուեստագէտներուն ցուցուած այս յայտնի անտարբերութիւնը առնչութիւն ունի քաղաքական կացութեան հետ։»

ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐՈՒՆ

ՄԱԼԹԱ, 6 յուլիս.— Կը ծանուցուի թէ Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժինը յուլիսի վերջերը պտոյտ մը պիտի ընէ Յոնիական և Ադրիական ծովերուն մէջ և պիտի այցելէ յունական, աւստրիական ու իտալական նաւահանգիստները։ Առնուած տեղեկութեանց նայելով, Քորֆուի և Վենետիկի մէջ մեծ հանդէսներ տեղի պիտի ունենան ի պատիւ անգլիացի հիւրերուն։

ՎԻԵՆՆԱ, 6 յուլիս.— Նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին մեծ զրահաւորները յուլիս 6էն 12 պիտի այցելեն Դրիեստի նաւահանգիստը և յածանաւերու բաժինն ալ յուլիս 15էն ետքը պիտի այցելէ Զարա, Սպալադօ Սէպէնիքօ և Կրավոզա-Րակուզա նաւահանգիստները։ Անգլիական մեծ զրահաւորներուն բաժինը Դրիեստի առջեւ, այնպէս ինչպէս եղած է 1898ին ծովակալ Սըր Ճոն Ֆիշէրի հրամանատարութեան տակ, պիտի ընդունուի աւստրիական նաւատորմէն՝ գեր-ծովակալ ֆօն Ցիկլէրի հրամանատարութեան տակ և պիտի առաջնորդուի քաղաքին առջեւ խարսխելու։ Միջերկրականի անգլ. նաւատորմը, որուն գլխաւոր կայանն է Մալթայի պատերազմական նաւահանգիստը, և երբեմն բազմաթիւ զրահաւորներէ կը բաղկանար, իր զրահաւորներուն մէկ մասը մայր-երկրին պաշտպանութեան համար կազմուած նաւատորմին յատկացուելով, հիմա կը բաղկանայ վեց մեծ զրահաւորներէ, չորս զրահապատ յածանաւերէ, երկու մեծ յածանաւէ, մէկ փոքր յածանաւէ, 12 թորփիլահալածէ և 6 թորփիլանաւէ, ամէնքն ալ Սըր Ճօրճ Տրուըի գեր-ծովակալին հրամանատարութեան տակ, որ իր դրօշը պարզած է Սըրբրայզ զրահաւորին վրայ։

ՄԵԾ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 6 յուլիս.— Ծովային պաշտօնատան մէջ մեծ խարդախութիւն մը երեւան եկաւ։ Ցուշիմայի ծովամարտին մէջ ծովամոյն եղող նաւային սպաներուն ընտանեկան Սնտուկէն դրամը՝ 200,000 րուպլի, նոյն պաշտօնատան պաշտօնեաներէն Սէմկէլէվ անուն անձ մը ուրիշներու օգնութեամբ գողցած է։ Այս պաշտօնեան ծովային նախարարի օգնականին ստորագրութիւնն ալ խարդախած և գողոնին մեծ մասը ինք առած է։ Բայց վերջերը տեսնելով որ կը կասկածին իր վրայ, փախած է 40,000 րուպլի եւս հետը առնելով։ Իր գլխաւորներէն մէկ քանին, որոնք մասնակից էին այս խարդախութեանց, դիտմամբ Սէմկէլէվի փախուստը դիւրացնելու համար անոր յանձնած էին նաեւ 60,000 րուպլին, զոր նաւատորմին մատակարար վաճառականներէն մէկը նուիրած էր իրենց։ Սէմկէլէվի 15 մեղսակիցներէն երեքը ձերբակալուած են։

ՕԴԵՐԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

ՎԻԵՆՆԱ, 6 յուլիս. — Գիշերուան և այս առտուան անձրեւները նախընթացն էին այն բուռն անձրեւախառն ու կարկտախառն փոթորիկին որ պայթեցաւ այսօր Վիեննայի վրայ։ Կարկուտին խոշորութեան և սաստկութեան պատճառաւ շատ մը պատուհաններու ապակիները կոտրեցան։ Կէս օրէն առաջ մութ ամպեր սկսան ծածկել արեւը և երկինքը. Մէկ ժամ ետքը այնչափ մթնեց որ տուներու և խանութներու մէջ լոյսերը վառել պարտաւորուեցան, ապա սկսան կայծակները և տեղատարափ հարաւային բուռն հովու մը ընկերացած։ Հեղեղներ կազմուեցան փողոցներու մէջ, և չէնքերու ստորնայարկերը ողողուեցան ջուրով։ Մէօտլինկէ կը հեռագրեն թէ այսօր կէսօրին հոն ալ անձրեւաբեր փոթորիկը միեւնոյն երեւոյթներով սկսած և երկիրը սարսեցնելու սաստիկ զօրաւոր կայծակներ ինկած են։ Հեղեղներու ընթացքին պարտէզներու ծառերը արմատախիլ եղած և գրեթէ կէս ժամու մէջ ամէն փողոց ջուրերու տակ մնացած են, կարկուտի տեղ սառած ձիւնի կտորներ տեղացած են սաստիկ սաստկութեամբ և տանիք ու պատուհան ջարդուփշուր եղած են։ Հունգարիոյ մէջ տեղատարափ անձրեւ տեղացած է ամբողջ գիշերը։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 յուլիս.— Գալլէսի իշխանը մէկ քանի օրէն Քանատա պիտի ուղեւորի։ Ինտոմիթէպլ և Մինոթոր մարտանաւերը իշխանին պիտի ուղեկցին։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի նախարարաց Խորհուրդը վաղը պիտի գումարուի Պ. Ֆալիէռի նախագահութեամբ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Քոլորատոյի ածուխի հանքերէն մէկին մէջ կազ բռնկելով, տասներկու գործաւորներ մեռեր և վաթսուն ալ վիրաւորուեր են։

ՓԱՐԻԶ.— Տրէյֆիւսի [illegible] վիճակը, որ երէկ ցիլ մը մտահոգութիւն պատճառած էր, չատ բարւոքեցաւ. մէկ քանի օրէն պիտի բուժուի։

— Կը ծանուցուի թէ Կրէկօրի, որ Տրէյֆիւսը վիրաւորած էր, իր փաստաբանին պահանջմամբ, բժշկական քննութեան մը պիտի ենթարկուի, վասն զի վերջին մէկ քանի իրողութիւններ ցոյց տուած երեւոյթ ունին թէ ամբաստանեալը անդադար գրգռմանց նշաններու ենթակայ է։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կրթական նախարարին որոշումով Վիեննայի, Կրացի և Ինսպրուքի համալսարանները գոց պիտի ըլլան մինչեւ յուլիս 15։ Այդ միջոցին նախարարութիւնը որոշում մը պիտի տայ Վարմունտ բրոֆէսէօրին խնդրոյն նկատմամբ։ Բրոֆէսէօրը նախարարութեան կողմէ Վիեննա հրաւիրուեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ առեւտրական սենեակներու ներկայացուցիչներուն համար Կ. Պոլսոյ մէջ եղած ընդունելութիւնները խիստ լաւ տպաւորութիւն մը կը գործեն։ Լրագիրները այդ պարագան ապացոյց մը եւս կը նկատեն Թուրքիոյ և Ռումանիոյ բարեկամական բարւոք յարաբերութեանց. Նաեւ թէ նպատակաւոր արդիւնք մը պիտի ունենան երկու երկիրներու միջեւ առեւտրական յարաբերութեանց զարգացումին համար։

ՊԵՇԹ.— Ռոթշիլտի սէնտիքային կողմէ կատարուեցաւ հունգարական 123 միլիոնի ռանդին հրապարակ հանուիլը, հարիւրին չորս տոկոսով և 92 1/8 գինով։

ԹԷՀՐԱՆ.— Պարսկաստանի նախարարութիւնը վերջնականապէս չհաստատուեցաւ։ Մուշիրէտ-էս-Սալթանա Թէհրան հրաւիրուեցաւ՝ նախարարական պաշտօն մը ստանձնելու համար։

ՎԻԵՆՆԱ.— Նախարարական տագնապը կը շարունակէ։ Միակ կարելի լուծումն է Տօքթ. Վարմունտի ուրիշ պաշտօնի մը փոխադրուիլը. սակայն ամէնէն դժուարը լուծման այդ եղանակին ընդունիլ տալն է Վարմունտ բրոֆէսէօրին։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Այս տեղի պուլկարական գործակատար Պ. Թոշէվ Սոֆիա հրաւիրուեցաւ՝ բացատրութիւններ տալու երկու երկիրներուն յարաբերութեանց պաղելուն վրայ։ Սոֆիայի սերպ հիւպատոս Պ. Սիմիչ ալ իր կառավարութենէն հրաման առաւ՝ այդ մասին տեսակցիլ Պուլկարիոյ իշխանին հետ։

ՍՈՖԻԱ. — Սօպրանիէի ընտրութիւնները նախարարական մեծամասնութիւն մը տուին։

— Այս տարի հունձքերը լաւ չեն եղած Պուլկարիոյ մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Հաս փայլուն ընդունելութիւն մը կը պատրաստուի Պ. Ֆալիէռի համար։

—Ռուսիոյ կայս. զբօսանաւը Ռէվալ ժամանեց Ստանտարտ զբօսանաւով, որուն կը հետեւէին ուրիշ երկու զբօսանաւեր և երկու յածանաւեր։ Պալթիկի ռուսական բոլոր մարտանաւերը այս առթիւ Ռէվալի առջեւ հաւաքուած էին։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Պ. Ռուզվէլդ յայտարարեց լրագրական թղթակիցներու թէ յառաջիկայ տարուան գարնան մտադիր է Պէլճիքա և Հոլանտա այցելել, մանաւանդ Հոլանտա, ուր ծնած է իր մեծ հայրը, որ Նիւ-Եորք քաղաքին հիմնադիրներէն մէկն է։

ՕՄԱՀԱ.—Հիւսիսային Նէպրասքայի և արեւելեան Քանսասի մէջ բուռն փոթորիկ մը ծագելով, մեծ վնասներ պատճառեց։ Բազմաթիւ տուներ փլան։ Յիսուն հոգի մեռած կամ վիրաւորուած են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Մայիս 24,6 Յունիս		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Բ.		105 05
Ամենէն բարձր գին	»	— —
Ամենէն վար գին	»	— —
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	180 1/2
Ամենէն բարձր գին	»	— —
Ամենէն վար գին	»	— —
ԲԱՑՈՒՄ Մայիս 27,9 Յունիս		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Բ.		105 08
» » » ժամը 5ին Փ. Կ.	»	105 08
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր	180 1/8
» » ժամը 5ին	»	180 1/4
Դոքք Կ. Պոլսոյ	»	430 —
Անատ. Երկթ. Պարտ. Ա. սերի Փ. Կ.	»	515 —
» » » Բ. սերի Փ. Կ.	»	512 —
» » բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	16 40
Շիրքէթի Խայրիէ	»	38 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	3 45
Օսմ. Ազգ. Ընկ.	»	4 45
Օսմ. Ծխախոտ	Փ. Կ	19 31
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	Փ. Կ.	7 75

KODAK

FILMS
FILMS

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ
ԳՈՐԾԻՆԵՐ ԵՒ ՆԻՒԹԵՐ
ԳԱՐԱԳԱՇ ԵՂԲԱՐՔ
ՊԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 398 ԵՒ 474

Սոյն վաճառատանց մէջ կը ծախուին լուսանկարչութեան վերաբերեալ գործիներ, պիտոյք և դեղեր և Էսթման անուն համբաւաւոր գործարանին Քոտաքներն ու Ֆիլմերը, որոնք թէ՛ լուսանկարիչներու և թէ սիրողներու համար անհրաժեշտ են։ Գնողներէն եղած յանձնարարութիւններն ալ փութով կը կատարուին։ 50—9

PURGEN

ԲԻՒՐԺԷՆ
ԻՏԷԱԼ ՆՈՐ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

ԲԻՒՐԺԷՆ լաւագոյն, ամենէն հաճելի և ազդեցիկ մաքրողականն է։ Իր պզտիկէն բոլորովին ծամելու շաքարեղէնի մը կը նմանի։ Մեծ քանակութեամբ առնուած պարագային իսկ անվնաս է և խիթ չի պատճառեր։ ԲԻՒՐԺԷՆ թէ՛ մեծերու և թէ փոքրերու կողմէ հաճոյքով կը գործածուի։ Ապահով կերպով կը բուժէ ռնդութիւնը, արիւներութիւնը, արեան խանգարումը, գիրութիւնը, եայլն եայլն։

Պահանջել ինքնագիր տուփը։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառատանց և դեղարաններու մէջ։

Միակ Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
ԺԱՔ ԻՆՍԵԼԳԵՐԿ
Գալաթա, Բիւյիւք Արապ էֆ. խան, Թիւ 6 50—26

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հովանիին տակ ապաստանող գաղթականներու զետեղման ծախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետեւ ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ չշահող տոմսակները ամբողջ տարի մը պիտի կրնան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ տոմսակներու արժէքին հարիւրին եօթանասունըհինգը պարգեւներու և ամորթիներու պիտի յատկացուի։ Ուստի սոյն վիճակահանութիւնը հանրօգուտ կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ՝ տոմսակներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և անոնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու ամորթի պիտի շահին։ Ինչպէս կ'երեւի առօրեւ հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Տոմսակները զանազան տարբերութիւններ ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ տոմսակին գին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Տոմսակ գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ տոմսակներուն մէկ մասը չորս թիրաժի յատուկ երեքական կտորի բաժնուած է։ Ցիշեալ կտորակաւոր տոմսակները՝ մէճիտիէն 19 ղրուշի հաշուով՝ կէս տոմսակներուն գինը 36 ղրուշ է, մէկ քառորդինը՝ 18 ղրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 9 ղրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և Նահանգներուն գլուխը գտնուող մասնաճիւղերէն մեծաքանակ տոմսակ գնողներուն հետեւեալ զեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն %ին 8, 2001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 9, 3001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 10ը, և 10,001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 12. առաջին թիրաժը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հաշուակալին և ելմտական, հաշուակալութեանց Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր մարմնոյ մը։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. ԹԻՐԱԺ (Մարտի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգումար.
1	**600000**	**600000**
1	200000	200000
1	100000	100000
2	40000	80000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		2170000

Բ. ԹԻՐԱԺ (Ապրիլի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգումար.
1	**300000**	**300000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1710000

Գ. ԹԻՐԱԺ (Մայիսի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**300000**	**300000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1710000

Դ. ԹԻՐԱԺ (Յունիսի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**300000**	**300000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1710000

Ե. ԹԻՐԱԺ (Յուլիսի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**300000**	**300000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1710000

Զ. ԹԻՐԱԺ (Օգոստոսի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**400000**	**400000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1810000

Է. ԹԻՐԱԺ (Սեպտ.ի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**400000**	**400000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1810000

Ը. ԹԻՐԱԺ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**400000**	**400000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1810000

Թ. ԹԻՐԱԺ (Նոյեմբերի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**400000**	**400000**
1	100000	100000
3	40000	120000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		1810000

Ժ. ԹԻՐԱԺ (Դեկտ.ի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**500000**	**500000**
1	200000	200000
1	100000	100000
2	40000	80000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		2070000

ԺԱ. ԹԻՐԱԺ (Յունվ.ի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**600000**	**600000**
1	200000	200000
1	100000	100000
2	40000	80000
5	20000	100000
15	10000	150000
50	4000	200000
275	400	110000
3150	200	630000
3500		2170000

ԺԲ. ԹԻՐԱԺ (Փետրվ.ի սկիզբը)

Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգմր.
1	**1200000**	**1200000**
1	500000	500000
1	400000	400000
1	300000	300000
1	200000	200000
10	100000	1000000
20	40000	800000
65	20000	1300000
300	10000	3000000
750	4000	3000000
1250	800	1000000
21600	200	4320000
24000		17020000

ՀԱՍՈՅԹ

	Ոսկին 100էն
Ութսունըչորս երկու օսմ. ոսկիի արժէքով շրջաբերութեան հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար տոմսակներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

ԾԱԽՔ

	Ոսկին 100էն
Շահող թիւերուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գաղթականներու Յանձնաժողովին պատկանած հարիւրին 17ը	8,500,000
Պէյլիք և վարչութեան ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Կայս. Պանքային Գալաթայ մասնաճիւղը այս անգամ իր պողպատեայ մթերանոցը ընդարձակած և փոքր դրամարկղներուն թիւը աւելցուցած ըլլալով, հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ զանոնք, արժեթուղթ, զոհարեղէն և կարեւոր թուղթեր պահելու համար։ Սոյն պողպատեայ մթերանոցին քով, դիւրութեան և ապահովութեան ամէն միջոցները ներկայացնող յատուկ սրահ մը յատկացուած է, ուր վարձակալները մուտք պիտի կրնան գործել մասնաւոր դուռնէ մը՝ բաց ի կիրակիներէն, ամէն օր, նոյն իսկ տօնական օրերը՝ հետեւեալ ժամերուն։ Նոյեմբերի սկիզբէն մինչեւ ապրիլի վերջը առաւօտուն ժամը 7½էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12½ (Ը. Թ.)։ Մայիսի սկիզբէն մինչեւ հոկտեմբերի վերջը առաւօտուն ժամը 7էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12 (Ը. Թ.)։ Փափաքողները ամէն օր վերոյիշեալ ժամերուն կրնան այցելել սոյն պողպատեայ մթերանոցը և տեղեկութիւններ առնել վարձքերու գիներուն վրայ, որոնք խիստ դիւրամատչելի են։ 20—13

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս 2|14 եւ 1320 Ռեճեպ 20 թուակիր ֆերմանով

Դիւան Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նաւալը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրութիւն վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Ենի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սասուն, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու թիւ 10։
Պոլիս, Ազար պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլեղլու, Եմին-Էօնիւ, Պահճէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անտօնաքարա չուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա հասատէր։
Պէյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօր Իշանիտէս, նամականի մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէյիւքտէրէ ճամբու, թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրկանց, թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէշէճեան էֆ.։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ազնուութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթիա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զաւիյէ Պօյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տանը։ 16 50—18

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Նաւանուն	Թօնօ	Նաւանուն	Թօնօ	Նաւանուն	Թօնօ	Նաւանուն	Թօնօ	Նաւանուն	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաբֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տամինօ	938	Հինտու	3720	Մէքսիքօ	3557	Տիբիօ	1735
Անձէլօ	1541	Տաւրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթիոսթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպըր	595	Մոնթէպէլլօ		Սպէրօ	1208
Պասանօ	1822	Տրենտօ	504	Իտահօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էկքօ	3464	Իրաքօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4431	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1066	Օհիօ	4100	Թոքիօ	3327
Գէյրօ	1871	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գոլիրօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլպինօ	2307	Օրլանտօ	1585	Ուրալինօ	242
Գորէօ	1244	Ֆլամինկօ	1828	Քովնօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գոզօ	1094	Ֆլորինտօ	349	Լէօ	1053	Պլաթօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վ. Ուիլսըն	2391
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Զէնա	1350
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գանկօ	2905	Կուիտօ	1011	Մալմօ	724	Ռոմէօ	1789	Թորօ	
Գորսօ	835	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռոզարիօ	136	Մայօ	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Քոլէնզօ շոգենաւը, նաւապետ Գրանթօն։
Վիկօ շոգենաւը, նաւապետ Հորպորս։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Միքատօ շոգենաւը, նաւապետ Թորբ, յունիս 8ին։
Լորէնզօ շոգենաւը, նաւապետ Ռունթօն, յունիս 20ին։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻԳՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—34

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդական երթեւեկութիւններ
Մայիս
Դշ. 28|10 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 28|10 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Եշ. 29|11 Իզմիր, Պիրէոն և Աղեքսանդրիա. ժամը 10ին։
Եշ. 29|11 Օտեսա. ժամը 4ին։
Ուր. 30|12 Սեվաստոպոլ. ժամը 10ին։
Շբ. 31|13 Օտեսա. ժամը 10ին։
Շբ. 31|13 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա. ժամ 4
50—41

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ կանոնագրին 29րդ յօդուածին համաձայն, Բաժնետարց Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Լոնտոնի մէջ, Ուինչէսթըր Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ, 1908 յունիս 24, չորեքշաբթի օրը, կէս օրէն յետոյ ժամը մէկին։ Ժողովին մէջ տեղեկագրին ընթերցումը պիտի կատարուի. 1907 դեկտ. 31ին աւարտող խմտացոյցին հաշիւները պիտի հաստատուին, շահաբաժինը պիտի որոշուի և Ընդհանուր Ժողովին անդամներուն տեղ նորեր պիտի ընտրուին։ Կանոնագրին 27րդ յօդուածին համաձայն բաժնետարց ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունին առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունեցողները, որոնք Պանքային Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն կամ գործակալութեանց (Լոնտոն, 26, Թրօկմորթըն Սթրիթ, իսկ Բարիզի մէջ, 7, Մէյէրպէր փողոց) մէջ աւանդ ձգել նոյն բաժնեթուղթերը, ժողովին գումարումէն առնուազն տասը օր առաջ։ 10—5

Կ. Պոլիս 30 մայիս 1908

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ազդ.— Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը նուագուրդի կը դնէ առաջին ճրմյումէ ելած 20,000 քիլօ հնդիկ իւղ, 1000 թիթեղէ աման ռուսական քարիւղ։ Սրկուքին ալ նուագուրդը պիտի կատարուի 1908 մայիս 29ին (Հ. Տ.) հինգշաբթի օրը։ Անոնք որ կը փափաքին սոյն նուագուրդին մասնակցիլ և յանձնառութեանց տետրակին ծանօթանալ, կը հրաւիրուին ներկայանալ Վարչական Խորհուրդին, %ին 10 երաշխաւորութեան գումարով մը, ամէն երկուշաբթի և հինգշաբթի, ժամը 5էն մինչեւ 10 (Ը. Թ.)։

Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 14/27 մայիս 1908 10—5

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Սիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրետէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 դրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով. Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, ատ տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ տարուան »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն ղրուշ 52 ոսկեդրամ։ 50—44

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու հանրութեան թէ Տէր Ժոզէֆ Ապրավանէլ իրաւունք չունի Ընկերութեան անունով գործելու և ապահովագրական գործ կատարելու իր հաշւոյն, ուսկից դադրած ըլլալով Ընկերութեան ապահովագրական միջնորդի պաշտօնէն։ 30—21

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Համբուրգ եւ Լիվերպուլ փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէթի	Նիթոքրիս
Միքերա	Ամազիս
Ռամզէս	Պուզիրիս
Թէպէր	Մեմֆիս
Նաւարքօ	Քեթի
Նաւսիքաա	Ֆարոս
	Պթահ

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաեւ մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար առանձնարան ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ աւելի մատչելի գնով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեղաշարժ չունին։

ոսկի
Կ. Պոլսէ Լիվերպուլ Ա. կարգի գին է 16
» » Բ. » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հատուցելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւերուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները առնելու համար տոմսակներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Գործակալք
Ուիթալ խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս
ՃԵՅՄ ՄՈՍ ԸՆԿ.
50—40 31 Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերպուլ

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերութ.
Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը նաւապետ Կաթէպի, կիրակի, 7 յունիս 1908 (Ը. Ե.) կէս օրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ երեքշաբթի 9 յունիս 1908 (Ը. Ե) կէս օրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր եւ Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ասուան շոգենաւը, նաւապետ Վօլզէր, յունիս 23ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կելիպօլը, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Սաքըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յնս. 9ին, Իմէրէթի, Մարսիլիայէն
Յնս. 15ին, Ժօնի, Սեւ ծովէն
Յնս. 23ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն
Յնս. 10ին, Հէնան, Անվէրսէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յնս. 10ին, Իմէրէթի, Զօնկուլտաք, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Յնս. 16ին, Ժօնի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։
Յնս. 24ին, Ֆրիժի, Սեւ Ծով։
Յնս. 5ին, Էժիբդ, Անվէրս

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիէբի ճամբով)։
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 50—36 Թ. ՈՒԸՖՈՒԼ

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (169)

ԺԱՔ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԶՕՐԸ

Բ.

—Երդուեալ դատաւորներուն առջեւ հետեւալիօրէն պիտի խօսիք, դիտել տուաւ հարցաքննիչ դատաւորը։

Ալպէր չկրցաւ շարժում մը զսպել։

—Երդուեալ դատաւորներուն առջեւ մ'... Ցուսամ որ մինչեւ հոն չպիտի ելլեմ, ապա թէ ոչ՝ ֆրանսական արդարութեանը դէմ տրտնջալու իրաւունք պիտի ունենամ։

—Օ՛հ, քանի որ այդքան կը պնդէք, պիտի հարցաքննեմ ձեզ։

Թուղթերը դարձուց. յետոյ յայտարարեց.

—Ոստիկանութեան զամիւէրին նօթերէն կ'երեւայ որ Ալպէր-Լուի-Սիբրիէն Մարիզ կը կոչուիք։ Վիլֆրանշի մէջ ծնած էք 1876 յունիս 17ին։ Ձեր յայտարարութեանց նայելով, այդ քաղաքին մէջ ապրեր էք մինչեւ անցեալ տարի։ Հոնկից հեռացած էք, երկար ճամբորդութեան մը ձեռնարկելու համար Արեւելքի մէջ։ Ցետոյ Բարիզ եկած էք, ուր անգործ ու պերճ կեանք մը կը վարէիք։ Գիշերը, երկու ոստիկան, Բըթիբիէր և Պալուր, ձեր օձիքէն բռնած էին այն պահուն երբ երկու հարուած կ'իջեցնէիք երիտասարդի մը, որ Լիւսիէն Ռիշօն է, ինչպէս կը հաստատուի իր վրայ գտնուած թուղթերէն և ձեր յայտարարութիւններէն։

— Դուք կը հաստատէք, փոխանակ հարցաքննելու։ Բայց ես կը ժխտեմ ձեր հաստատումները։

Հարցաքննիչ դատաւորը միամիտ երեւոյթ մը առաւ։

—Ինչ կը ժխտէք, հարցուց, թէ Ալպէր Մարիզ կը կոչուիք և ձեր զոհը՝ Լիւսիէն Ռիշօ։

—Ալպէր Մարիզ կը կոչուիմ և զոհը՝ Լիւսիէն Ռիշօ, բայց սպանողը ես չեմ։

—Ո՞վ է ուրեմն։

—Ինչպէս կ'ուզէք որ գիտնամ։

—Արդարեւ դժուար է ուրիշ ճշմարտանման մարդասպան մը գտնել։ Դանակը վէրքին մէջ էր տակաւին և դուք գրպանները կը խառնէիք...

Ալպէր ջղային ծիծաղով մը ընդմիջեց դատաւորին խօսքը.

—Գրպանները կը խառնէի՛ մի, բայց ինչո՞ւ համար, Աստուած իմ։

—Ցաճախ կը պատահի որ մարդասպանները խուզարկեն իրենց զոհին գրպանները, գողնալու համար...

—Պարոն դատաւոր, երբ տեղեկութիւններ առնէք իմ նիւթական վիճակիս և խեղճ Լիւսիէնի նիւթական կացութեան վրայ, այն ատեն պիտի տարակուսիք թէ միլիոնատէր մը կարող ըլլայ խեղճ բժիշկ մը սպաննելու, որ ո՛չ հարստութիւն ունի և ոչ ալ յաճախորդ։

—Աւասիկ բանաւոր խօսք մը, որուն համար կը շնորհաւորեմ ձեզ։ Մանրամասն տեղեկութիւն պիտի առնեմ, բայց պարտիմ ըսել թէ ձեր ըսածին չափ կարեւորութիւն չունին անոնք։ Կարելի է դրամէն զատ ուրիշ բան գողնալ։

—Բայց ինչ, հարցուց Ալպէր անհամբեր աչքերով։

—Ձեր ինքնավստահութեան պատճառը սա է որ կը կարծէիք թէ ձեր յուսացած առարկան իր վրայ չէր կրեր։

—Բայց ի՞նչ առարկայ, հարցուց Ալպէր յարաճուն զարմանքով։

Դատաւորը առանց ուղղակի պատասխան տալու, շարունակեց.

—Պարոն Մարիզ, տղէկ չէք փնտռեր, կամ թէ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, առարկաները կանուխ վրայ հասեր են։ Գրպանները պարապ էին ու ձեր զոհին բաճկոնակի կոճակները կը քակէիք. ձեր աշխատութիւնը պիտի վարձատրուէր ընդհանուր։ Թուղթը պահարաններու մէջեւ դրուած էր, որոնք կերպասէ տեսակ մը պահարանի մէջ պահուած էին. Տօքթ. Ռիշօ, միշտ կուրծքին վրայ կը կրէր այդ գրպանը, վզէն կախուած։

—Հիմա խելքիս պիտի գայ։

—Բնական է որ այդպէս ըլլայ, դիտել տուաւ դատաւորը բարեացակամ երեւոյթով մը. Արդարեւ, նեղացուցիչ բան է որ երբ մարդ այնքան մօտ ըլլայ յաջողելու, բայց փոքր պատճառ մը արգիլէ դառնալու անոր յաջողութեան։

Երիտասարդը ճակտին տարաւ ձեռքը։

—Կ'ապահովցնեմ ձեզ որ բնաւ բան մը չեմ հասկնար ձեր խօսքերէն։

—Ցուսամ թէ յետոյ պիտի հասկնաք։

—Ապշութեամբ մտիկ կ'ընեմ, յայտարարեց Ալպէր։

Ցետոյ ինքնիրեն խօսելով մրմնջեց.

—Ամիսներէ ի վեր երազի մէջ կ'ապրէի կարծես. կեանքս կորսնցուցած է իր կշռոյթն ու հաւասարակշռութիւնը. բայց այսօրուանը ի՛նչ տարօրինակ զարթնում է։

—Ինչո՞ւ համար ձեր կեանքը կորսնցուցած է իր հաւասարակշռութիւնը։

Ալպէր գլուխը վեր առաւ վիրաւորուած կերպարանքով և յայտարարեց.

—Պարո՛ն ձեզի ուղղուած չէր այդ խօսքը։ Ատիկա գաղտնիք մըն է, որուն ո՛չ ոք կրնայ թափանցել։

—Կը տեսնեմ որ եղական գաղափարներ ունիք արդարութեան վրայ։ Ձեր բոլոր գաղտնիքները հարցաքննիչ դատաւորին կը վերաբերին։

—Չհամեցայ այդ մասին ձեզի պատասխանելու և դուք իրաւունք ունիք զիս հարցաքննելու Լիւսիէն Ռիշօյի մահուան վրայ միայն։

—Անտարակոյս, բայց ամէն ինչ իրարու հետ կապուած է և ձեզի պահած գաղտնիքներդ, զոր պիտի հասկնամ յետոյ, կը զգամ թէ ձեր ոճրին շարժառիթը եղած է։

—Ա՛հ, պարո՛ն, ընդհուպ պիտի զղջաք այն խօսքերուն վրայ զոր այսօր արտաբերեցիք։

—Ո՛չ, պարո՛ն, եթէ նոյն իսկ սխալիմ, դարձեալ իմ պարտքս է որ կը կատարեմ։ Ոչ մէկ դատաւոր չէ զղջացած իր պաշտօնին բերմամբ ըրած խօսքերուն վրայ։ Մնաց որ՝ շնորհակալութեան արժանի էք։ Կատարեալ դերասանի մը համոզումով ի գործ կը դնէք ձեր դերը։

Ալպէր, պահ մը յուզուած մնալէ յետոյ, մեղմօրէն ըսաւ.

—Այո՛, կ'ըմբռնեմ. այնքան մարդիկ ձեռքերնուդ անցած են որ անկեղծութիւն ըսուած բանը հնարամտութեան մարմնացումը կը թուի ձեզի։

Դատաւորը չպատասխանեց, բայց անպատասխանելին մօտեցաւ, հետաքրքիր աչքերը յառեց Ալպէրի վրայ, որպէս զի կարենար նշմարել թէ անոր ճակտին վրայ յեղակարծ բարկութիւն մը կա՞ր, շրթունքները կծկում մը ունէի՞ն, արտեւանունքները կը թրթռայի՞ն. վերջապէս յուզման ո և է նշան կը կա՞ր։ Ցետոյ սուր շեշտով մը յարեց, առաջին բառերը դանդաղութեամբ արտաբերելով, իսկ վերջին բառերը արագօրէն, ձեռք բերելու համար յուսացած ազդեցութիւնը։

—Կը համարձակի՞ք ըսել թէ առաջին անգամն է որ կը լսէք Բիէր Մօրանի կողմէ Եթիէն Լորպէրի ուղղուած նամակի մը գոյութիւնը։

—Արդարեւ, առաջին անգամն է։

—Ըսած անուններս անծանօ՞թ են ձեզի։

Ալպէր պահ մը վարանեցաւ. յետոյ այս յայտարարութիւնը ըրաւ.

—Երկուքն ալ անծանօթ են ինծի։

Ու կարմրեցաւ։

—Վարանեցաք ու կարմրեցաք, ըսաւ դատաւորը։

—Ո՛չ, ըսաւ Ալպէր ակամայ ժպիտով մը։

—Իրաւունք ունիք. ո՛չ ես կարմրած չէք, այլ աժգունած։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ